

FOAIA ROMÂNĂSCĂ

VINERI 11 FEBRUARIE 2000 • ANUL III NR. 6

8 PAGINI • 20 FOTINTE

SĂPTĂMÎNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Cit despre plata și răsplata noastră?!

Conștiința noastră împăcată că am făcut ceva, ceva trainic pentru comunitatea noastră

Stimate Domnule Președinte, cunoscând bine, și de mai mulți ani, activitatea Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, ce părere aveți despre rolul de îndrumător cultural-spiritual pe care l-a jucat Uniunea până acum?

– Toate tradițiile, toate personalitățile românești, toată viața culturală românească s-a bazat pînă în trecutul nu prea îndepărtat numai pe Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria. De mai bine de o jumătate de secol, această Uniune a însemnat singurul centru pentru români, unde oamenii vorbeau românește, se gîndeau românește. Aici s-a cinstit cultura și limba de mai bine de cinci decenii, chiar în condițiile sistemului totalitar, al comunismului, să-i zicem. Consider că cei care am urmat după Petru Silaghi, încercăm doar să fim români. În această strădanie, în afară de Biserică, și România înseamnă azi un mare ajutor.

Schimbările politice au adus multe modificări. Trebuie să pornim de la Legea pentru Drepturile Minorităților Naționale și Etnice. Consider că această lege este bună numai în cazul minorităților naționale numeroase, mari. Pentru o naționalitate numeric redusă, ca românimea din Ungaria, Legea conține multe riscuri și capcane, lăsînd în voie spiritul de apartenență, lăsînd pe fiecare cetățean să se declare drept ceea ce vrea sau cum îi convine. Această libertate de desemnare a identității are consecințe nefavorabile.

Totuși, consider că Legea a adus o direcție bună. Fiindcă, ce s-a întîmplat? Pînă atunci exista numai Uniunea Culturală, asociațiile, deci organizații cu caracter civil. Iar atunci s-au înființat, din pămînt, autoguvernările și întreaga structură politică a acestora. Deci, A.Ț.R.U. a devenit un sistem politic care depinde de sistemul politic mare. Cu alte cuvinte: sfera civilă a trecut pe planul al doilea, fiindcă politica mare discută, ca partener, numai cu A.Ț.R.U. Iar acolo se concentrează și resursele financiare. U.C.R.U. ca organizație civilă, are o activitate variată, programe viabile, dar subvenție modestă.

Și care ar urma să fie – în perspectivă Dumneavoastră – locul și rolul acestei formații civile în viața și spiritualitatea românilor din Ungaria?

– Acum, în situația actuală, comparînd ponderea politică și posibilitățile financiare, e de înțeles că cel care are mai mulți bani ar putea realiza mai mult, dar, bine înțeles, factorul uman nu poate fi trecut cu vederea. Oamenii de cultură au rămas și pe mai departe alături de U.C.R.U.. Din

În orașul Giula și împrejurimi, reputația medicilor români de la Spitalul județean „Pándy Kálmán” este de invidiat. Cu toții se bucură de o mare apreciere profesională și morală atît în rîndul colegilor, cît și al superiorilor lor. Dar mai presus de toate se bucură de încrederea bolnavilor. La toate acestea se poate adăuga și prestigiul pe care cei mai mulți dintre ei și-l-au revendicat și ca oameni: ca oameni de omenie, ca cetățeni activi ai comunităților din care fac parte. Din acest punct de vedere, medicul chirurg dr. Ioan Ciotea este unul dintre medicii cei mai activi. Dincolo de remarcabila muncă de tămăduire și salvatoare de vieți, participă neobosit la viața românilor din Ungaria: ca inițiator al asociației turistice, ca lider al activității cultural-spirituale. Nu întîmplător s-a angajat și în viața politico-obștească a românității din Ungaria. Și în al doilea ciclu a fost ales ca membru al autoguvernării românești din Giula, devenind chiar președintele acesteia. De aproape un deceniu activează în cadrul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, devenind la sfîrșitul anului trecut chiar președintele acestei Uniuni.

acest fapt credem că Uniunea are și trebuie să aibe importanță și rol principal.

Deci, care este locul Uniunii, ca asociație civilă, în fizionomia generală a vieții cultural-spirituale și politice românești la această oră?

– La ora actuală cuprinde aproape douăzeci de asociații civile românești. Acestea fac mult acolo, în localitățile lor, pentru păstrarea culturii românești. Ele cuprind toate sferele culturale și spirituale, de la cercetători la dansatori, de la păstrători de tradiții la turism, de la activitatea editorială la cenacluri literare. Cu structura ei actuală, Uniunea are un loc central, de coordonator spiritual-cultural.

– Dar trebuie să recunoaștem că nu putem sprijini toate acțiunile, nu putem realiza toate planurile noastre, căci nu avem nici aparat plătit, nici bani.

În acest sens, eu zic că Uniunea Culturală reprezintă permanența, stabilitatea, față de A.Ț.R.U., unde activitatea se desfășoară pe cicluri, electorale, politice. În acest fel, ca organ politic, Autoguvernarea nu corespunde pretențiilor sau așteptărilor tuturor românilor. Din acest punct de vedere, conducătorul ales nu-și asumă o răspundere deplină, integrală.

Încordarea, într-o anumită privință rivalizarea, cu A.Ț.R.U. este un fapt cert, o realitate. Cum poate fi suprimată încordarea? Ce posibilități de soluționare a acestei tensiuni ați propune?

– Structura politică care caracterizează autoguvernările minorităților este o structură străină, nefirească, în sistemele democratice tradiționale. Ar fi un lucru norocos, ca tocmai de aceea sfera civilă să fie pe o poziție mai stabilă. Fiindcă orice fărîmă de cultură românească poate fi salvată numai cu ajutorul acelor oameni, care se angajează trup și suflet acestei cauze, și nu ca angajați de stat. Acești funcționari plătiți ar trebui să aibe doar rol și sarcini executive. N-ar fi admis ca rolul de a crea ideologia unei minorități naționale să fie ajutat și formată direct, prin intervenție de stat.

Cum poate fi, deci, suprimată încordarea?

– Cheia rezolvării stă în mîna cîrmuirii politice, în Lege. Doar prin lege se poate restabili echilibrul între sfera politică și sfera civilă. Rezolvarea ar fi ca măcar să fie asigurată o subvenție proporțională, conformă activității reale. Asta ar însemna totodată recunoașterea și aprecierea muncii concrete din domeniul culturii și al spiritualității românești, muncă depusă pentru cauza supraviețuirii noastre.

Cum credeți că ar trebui să se stabilizeze raportul echilibrat, cinstit și constructiv între cele două formațiuni de vîrf ale românimii?

– Nu sînt sigur că e neapărat necesar acest raport echilibrat. Fiindcă, avînd în vedere menirea și scopurile celor două formațiuni, e clar că avem scopuri diferi-

te, care nu sînt compatibile. Însă această situație cuprinde în sine și o șansă: românul din Ungaria poate profita din această rivalizare sănătoasă, fiindcă i se oferă o alternativă prin care poate să decidă ce și cum.

Ce circumstanțe de viitor Vă doriți pentru o funcționare prosperă, vitală a Uniunii Culturale?

– Cele mai arzătoare probleme derivă din lipsa de bani. Dar această realitate este, totodată, și o capcană. Fiindcă ar fi o mare greșeală să ne tot referim la lipsa de bani. Însă e foarte important să precizez: trebuie să supraviețuim, să fim mereu activi. Dar și receptivi la orice inițiativă, de oriunde ar veni ea. Criteriul cel mai important este ca acțiunea respectivă să servească cauza noastră, a românilor din Ungaria.

– În privința viitorului: scopul Prezidiului Uniunii este de a salva tot ce înseamnă atît valorile culturale și spirituale, cît și cele materiale, deci păstrarea pentru viitor a imobilului Uniunii – singura clădire care este în proprietatea românilor din Ungaria – a bunurilor materiale, a editurii, a bazei de cercetare. Iar acum, în această fază istorică, în condiții noi și grele trebuie să luptăm pentru păstrarea identității noastre, pentru păstrarea limbii, pentru apartenența noastră, pe scurt, pentru supraviețuirea noastră.

Stimate Domnule Doctor, ce Vă motivează în angajamentul atît de susținut, prin care Vă expuneți la ora actuală, acum, cînd așa ceva nu este nici plătit, nici apreciat, nici recunoscut la cotele reale?

– Ce motivație am? Ar trebui să fie un lucru firesc, ca un intelectual să simtă răspundere față de neamul lui. Fără să fiu patetic: părinții mei sînt români, tradițiile mele sînt românești. Și, în ciuda tuturor conflictelor mele, care derivă și din această funcție de președinte, sînt mîndru că pot activa ca atare. Și mă bucur că am prieteni care m-au ajutat, care mă ajută și care m-au îndemnat să cunosc această activitate, atrăgîndu-mă spre acest domeniu.

– De fapt, ne-ar reveni rolul să formăm ideologia nouă, în această fază istorică, cînd ar fi, poate, foarte ușor să se confunde valorile reale cu cele false, valorile de moment cu cele trainice.

– Cît despre plata și răsplata noastră?! Ea ar putea să fie conștiința noastră împăcată că am făcut ceva, ceva trainic pentru comunitatea noastră. Asta e plata noastră.

– Și, în fine, ar fi o mare realizare, dacă peste patru ani am putea dovedi că ne-am îndeplinit toate scopurile propuse. E. I.

DIN CUPRINS:

Exprimare frumoasă, citire expresivă

(Pag. a 4-a)

Ce valoare mai are cartea?

(Pag. a 5-a)

Patriarhul Teoctist a împlinit 85 de ani

Primul reprezentant al românilor ortodocși în fața lui Dumnezeu, Preafericitul Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a împlinit la 7 februarie vârsta de 85 de ani. S-a născut în 1915 în satul Tocileni, județul Botoșani, fiind al zecelea din cei unsprezece copii ai lui Dumitru și Marghioalei Arăpașu. A primit, prin botez, numele de Toader. La numai 13 ani a intrat la mănăstirea Vorona, apoi a urmat seminarul. Numele monahal de Teoctist l-a primit în 1935. Între 1940 și 1944 a absolvit Facultatea de Teologie a Universității București. Din 1945 a fost transferat, la cererea sa, ca preot la Catedrala Mitropolitană din Iași. La Universitatea din Iași a urmat cursurile Facultății de Litere și Filosofie. A obținut pe rând diferite ranguri, întorcându-se la București în februarie 1950, când, la propunerea Patriarhului Justinian, Sfântul

Sinod l-a ales în funcția de Episcop Vicar al Patriarhiei. Din același an, pînă în 1954, a fost rectorul Institutului Teologic din Ca-

pită. A ocupat postul de Episcop al Aradului, Ienopolei și Halmagiului din 1962, pentru ca, un an mai târziu, să fie ales în funcția de episcop de Detroit, fiind ridicat la rangul de arhiepiscop. Dar nu a ocupat niciodată această funcție, neputînd părăsi țara. În 1973, Patriarhul Justinian l-a instalat ca Arhiepiscop al Craiovei și Mitropolit al Olteniei, apoi, în 1977, a fost ales de Colegiul Electoral Bisericesc, în postul de Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei. Din această treaptă a fost ales, la 9 noiembrie 1986, Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Munteniei și Dobrogei și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române. Ultima recunoaștere, dintr-un lung șir de distincții și decorații, este titlul de membru onorific al Academiei Române, în decembrie 1999.

Din „Ziua”, 7 februarie 2000

Ședința Prezidiului Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria și în viitor se va acorda o atenție susținută învățămîntului românesc

La ședința din 4 februarie ținută în deplasare la Bătaia, Prezidiul A.Ț.R.U. a definitivat bugetul-proiect, care va fi prezentat Adunării generale. Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria va gospodări dintr-un buget de 30 de milioane de forinți, din care pentru onorariile și salariile membrilor Autoguvernării, respectiv ale Biroului administrativ se vor asigura – dacă va fi aprobat de către Adunarea generală – aproape 21 milioane de forinți. Pentru funcționare și întreținerea sediului s-au asigurat 9.100.000,- forinți.

În cadrul ședinței a fost dezvoltat și planul de funcționare a comisiilor externe, învățămînt și cultură. **Comisia pentru relațiile externe** și-a propus ca să întocmească un proiect cu ajutorul căruia s-ar putea îmbunătăți imaginea de pînă acum nu totdeauna favorabilă a Autoguvernării pe Țară. Totatunci comisia dorește să întreprindă legături bune și cu sfera civilă, ca de exemplu cu Asociația de Prietenie Ungaro-Română din Pécs sau cu organizațiile locale ale Crucii Roșii. Tot aici s-a amintit acea dorință a unor autoguvernări locale, care organizează întâlniri transfrontaliere sau sînt inițiatorii deschiderii temporare a unor puncte de trecere spre România să fie scutiți de cheltuielile deschiderii frontierei.

Comisia de învățămînt împreună cu Prezidiul Autoguvernării pe Țară dorește să inițieze cea de-a doua întâlnire a primarilor și directorilor școlilor din localitățile populare și de români. Cu această ocazie s-a subliniat într-un mod hotărît voința Autoguvernării pe Țară de a susține, de a interveni unde e cazul în rezolvarea problemei învățămîntului nostru românesc. Ca dovadă, Prezidiul a adoptat o hotărîre prin care și-a exprimat nemulțumirea față de atitudinea Primăriei orașului Aletea de a aduce, din nou, într-o stare de imposibilitate funcționarea școlii românești

din loc. Într-o altă ordine de idei, Comisia de Învățămînt dorește să întocmească lista tuturor pedagogilor români și să înființeze o bază informatică pentru învățămîntul nostru. Tot în cadrul discuțiilor s-a formulat acea părere, că odată cu preluarea școlilor de către Autoguvernarea pe Țară, bineînțeles cu condiția asigurării depline a funcționării optime, deci prin aceasta s-ar realiza o autonomie culturală, care ar avea ca efect rezolvarea tuturor problemelor zilelor noastre. Dar și pînă atunci – cum s-a subliniat în timpul discuțiilor – în sistemul actual fiecare școală, fiecare primărie, care asigură funcționarea și a școlilor românești pot să se folosească de sistemul concursurilor, prin care poate obține surse în plus pentru funcționarea cît mai bună a instituțiilor sale. **Comisia Culturală** și-a propus reînnoșirea unor forme de manifestări. De exemplu, dorește pe lîngă menținerea funcției de bază a *Cupei Coșbuc* introducerea unor elemente specifice românești în această manifestare sportivă: de a invita sportivi români de performanță, de a organiza concurs și pentru suporterii echipelor, ș.m.d. Tot așa se propune desființarea (sau în orice caz transformarea) manifestării Zilelor Culturale. Aici s-au formulat, în rîndul membrilor Prezidiului și păreri contrarii, cum că aceste Zile Culturale au rostul lor bine precizat și nu e cazul să le abandonăm.

În cadrul ședinței Prezidiului s-a discutat – nu pentru ultima oară – și starea presei scrise, cu alte cuvinte „a cui este și a cui să fie Foia românească”. Președintele **Traian Cresta** a informat membrii Prezidiului despre tratativele purtate cu Prezidiul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, despre propunerea lor de a înființa o comisie de 6 specialiști, personalități neutre propuse, care n-a fost acceptată de către Uniunea Culturală, ea considerîndu-se și pe mai departe po-

sesorul și îndrumătorul revistei. Discuția a fost influențată într-un mod hotărît și de articolul Proportii (unui proiect) apărut în ultimul număr al Foii românești (4 februarie, p. 1.), unde autorul a formulat o aspră critică la adresa Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria. Cei prezenți și-au exprimat revolta unanimă față de acest articol, care îi pune într-o situație ingrată pe membrii acestei organizații, care reprezintă, prin voturile comunității noastre, interesele românității din Ungaria. S-a reluat din nou acea polemică a gradului cunoașterii limbii române, „cine-i bunul român”, și care să fie reacția la acest articol. Prezidiul a decis să nu dea nici un răspuns la constatările – după ei nedrepte – ale scrierii apărute chiar în revista despre a cărei soartă, sau cu alte cuvinte viitor s-au purtat tratative. S-a formulat chiar și dorința ca să se înființeze de către Autoguvernarea pe Țară a Românilor o altă revistă, care să-i informeze pe cititorii săi într-un mod obiectiv. Traian Cresta, președintele A.Ț.R.U. – pentru a încheia discuțiile asupra „Foii românești” – a cărui exemplar s-a găsit la aproape fiecare membru al Prezidiului – a revenit la propunerea inițială de a forma, împreună cu Uniunea Culturală, o comisie de specialitate, care să denumască pe directorul Editurii „NOI” și redactorul-șef al revistei și să supravegheze păstrarea criteriilor profesionale ale gazetăriei la Foia românească.

La sfîrșitul ședinței, **Tiberiu Boca** a propus cumpărarea de către A.Ț.R.U. a unor exemplare ale lucrării unor cercetători români din Ungaria. Este vorba de volumul „*A magyarországi románok története*” semnat de către **dr. Gheorghe Petrușan, Emilia Martin și Mihai Cosma**. Nu s-a putut aduce nici o decizie, deoarece cei prezenți n-au avut posibilitatea de a face cunoștință cu această carte nou apărută.

Petru Cîmpian

La 4 februarie

S-a întrunit Prezidiul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria

La ședința prezidiului Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, din ziua de 4 februarie a.c., s-a întocmit dosarul de concurs, care va fi înaintat la Comisia Parlamentară pentru Drepturile Omului, Minorități și Culte pentru primirea unei subvenții care va asigura condițiile de funcționare a Uniunii pe anul 2000. Membrii prezidiului au conturat cele mai importante programe culturale din acest an, care vor atrage atît iubitorii literaturii, cît și generațiile mai tinere. Una dintre principalele sarcini din acest an este renovarea urgentă a clădirii sediului U.C.R.U., imobil care este deja proprietatea ro-

mânilor din Ungaria. Aceste lucrări vor începe încă în cursul lunii februarie, odată cu mutarea redacției Foii românești în clădirea din str. Gh. Doja nr. 8. În continuarea ședinței s-a declarat din nou că Uniunea Culturală dorește să întreprindă legături bune cu conducerea Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria. În viitorul apropiat se va elabora un plan de colaborare în acest sens.

La ședință s-a mai decis ca Eva Iova redactor la radio va fi de la data de 1 martie 2000 directoroarea Editurii Noi și redactor-șef la săptămînalul Foia românească.

CONCURS

Comisia Parlamentară pentru Drepturile Omului, Minorități și Culte inițiază un concurs pentru sprijinirea acelor asociații ale minorităților naționale și etnice, care s-au înregistrat, pînă la 31 decembrie 1997 în mod legal pentru înființarea și activitatea culturală de păstrare a identității sau care apără interesele minorităților naționale, care nu intră în competența legii partidelor. (Autoguvernările minoritare nu pot concura!)

Diferitele organizații vor fi sprijinite în anul 2000 cu 94,6 milioane de forinți. Acțiunile din rîndurile minorităților naționale și etnice din țară vor fi subvenționate cu mai multă generozitate, însă dosarele de concurs vor trebui întocmite cu și mai mult spirit de răspundere și competență.

Dosarele de concurs trebuie să cuprindă următoarele documente:

- copiile documentelor de bază ale asociației, respectiv comunității (înregistrarea matricolă, contractul și contul de bancă);
- darea de seamă referitoare la activitatea generală și activitatea anului anterior a asociației;
- declarație cu privire la faptul că asociația nu are datorii față de contribuțiile generale (APEH, TB...);
- declarație despre faptul că a decontat reglementar sprijinul primit de la diferite fundații și ministere.

Comisia atrage atenția că:

- își rezervă dreptul să controleze la fața locului, atît înainte de aprecierea dosarului, cît și după aceea;
- dosarele incomplete și cererile trimise după termenul precizat nu vor fi luate în considerare;
- înaintarea dosarului integral, cu toate documentele precizate nu înseamnă în mod automat și aprobarea dosarului și acordarea neapărată a sprijinului bugetar;
- documentele înaintate anterior nu se iau în considerație, așadar este necesară înaintarea integrală a tuturor documentelor precizate;
- copiile referitoare la înregistrarea matricolă și contul de bancă trebuie să corespundă realității, să și fie legal valabile;
- dosarele înaintate nu vor fi restituite.

Dosarele de concurs vor trebui înaintate pînă la data de 15 februarie 2000 la Comisia Parlamentară pentru Drepturile Omului, Minorități și Culte, prin poștă pe adresa 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19, sau personal pe adresa Országgyűlés Hivatala, 1055 Budapest, V. ker. Balassi Bálint u. 1–3. Dosarul să fie prevăzut cu precizarea „Szervezettámogatási pályázat”.

Baluri românești

După ce șirul balurilor românești a început la Seghedin, în sîmbăta de 29 ianuarie, celelalte baluri românești continuă conform informațiilor primite din partea A.Ț.R.U. după cum urmează:

- 12 februarie: Otlaca-Pustă**
- 19 februarie: Aletea, Bătaia**
- 26 februarie: Giula, balul românesc pe țară**
- 4 martie: Békéscsaba, Chitighaz**
- 18 martie: Micherechi.**

Urmare a întâlnirii delegațiilor celor două instituții, în 26 ianuarie 2000 la Giula (în fotografie) și 2 februarie 2000 la Oradea, s-a finalizat următorul „Protocol”:

SARCINILE PRINCIPALE ALE COLABORĂRII

Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria (din Giula) și Inspectoratul pentru Cultură al județului Bihor (din Oradea), ca părți semnatare ale acestui protocol, având obiective comune realizabile prin colaborare oficială, sînt de acord că sarcina principală a acestei colaborări este dezvoltarea relațiilor culturale prin intermediul cărora se va contribui la menținerea și consolidarea prestigiului limbii și culturii române, la cunoașterea, aprofundarea și diversificarea valorilor culturale românești, la dezvoltarea conștiinței de identitate a românilor din Ungaria.

În mod concret cele două părți își propun:

I. SCHIMBURI DE CARTE ȘI DE PUBLICAȚII PERIODICE

Partea română va urmări – în special prin intermediul Bibliotecii Județene „Gheorghe Șincai” din Oradea – să doneze periodic cărți științifice și beletristice și publicații periodice editate cu prioritate în Bihor, în special cărți utile învățămîntului preșcolar (povești, povestiri, cărți de ilustrat etc.), precum și, în măsura posibilităților, desene animate, filme documentare, casete cu muzică. De asemenea, se vor procura dicționare necesare învățămîntului preuniversitar: Dicționarul explicativ al limbii române, Dicționar român-maghiar și maghiar-român, Dicționar de neologisme, de sinonime, de antonime etc.

Partea maghiară va asigura – în principal prin Oficiul Autogovernării – distribuirea cărților și publicațiilor periodice acolo unde consideră că sînt necesare. De asemenea, va asigura exemplare din cărțile și din publicațiile periodice editate de comunitatea românească din Giula și din alte localități, în special pentru Biblioteca Județeană „Gheorghe Șincai” din Oradea.

PROTOCOL privind schimburile culturale dintre cele două instituții pentru anul 2000

II. ACȚIUNI PENTRU PREGĂTIREA ȘI DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚILOR CULTURAL-ARTISTICE

Partea română – prin intermediul Centrului Județean al Creației Populare Bihor, din Oradea – va asigura specialiști pentru pregătirea și desfășurarea activităților cultural-artistice, după cum urmează:

– Maestrul coregraf Florea Crișu va face – o zi pe săptămînă – repetiții cu formațiile de dansuri populare din localitățile Bedeu, Săcal, Apatu; o zi pe lună la Giula sau într-o localitate apropiată. Scopul: pregătirea formațiilor pentru participare la Festivalul „Perinița” și la alte manifestări de gen. În săptămîna dinaintea participării la festivaluri vor avea loc repetiții în două zile. Inspectoratul pentru Cultură al județului Bihor va suporta cheltuielile legate de diurnă și transport ale domnului Florea Crișu.

– Profesorul Dirijor Gheorghe David va susține repetiții (două zile pe săptămînă) cu Corul de copii din

Bedeu, Corul mixt adulți din Apatu și Corul din Săcal, pregătindu-le pentru participarea cu cel puțin trei piese (eventual cu solist vocal sau instrumental) la Festivalul „Perinița” și la alte festivaluri de gen. Profesorul Gheorghe David și profesorul Avam Geoldeș vor pregăti o antologie de cîntece pentru copii, iar Oficiul Autogovernării va face demersuri pentru editarea ei.

– La solicitarea părții maghiare partea română poate indica și alți specialiști din Oradea solicitați pentru pregătirea unor manifestări culturale-folclorice din județele Bichiș și Hajdu-Bihar.

Partea maghiară va asigura condițiile corespunzătoare desfășurării muncii specialiștilor români. Specialiștii C.J.C. Bihor se deplasează cu mașina instituției (BH 07 CJB).

III. EXPOZIȚII

Partea română și partea maghiară vor colabora în vederea realizării următoarelor expoziții:

– Expoziția EMINESCU – publicații, cărți, fotografii, alte documente – în perioada 20-30 mai, în organizarea lector drd. Constantin Mălinaș, directorul Bibliotecii Județene „Gheorghe Șincai” Oradea, la Centrul Cultural Român din Giula.

– Expoziția pictorului Aurel Roșu la o galerie din Giula în luna iunie, pe o perioadă de zece zile. Detaliile organizatorice cad în sarcina d-lui Aurel Chiriac, directorul Muzeului Țării Crișurilor și a Oficiului Autogovernării.

– Expoziția unui grup de artiști plastici din Giula la muzeul Țării Crișurilor în luna noiembrie, în funcție de disponibilitatea artiștilor din Giula.

– Expoziția despre tradiții populare și de cult la Muzeul Țării Crișurilor în organizarea specialiștilor de la Muzeul Erkel Ferenc din Giula, în cadrul Zilelor Culturii Populare Bihorene, în luna decembrie.

– Participarea a 1-2 meșteri populari la „Târgul Meșterilor Populari” de la Oradea, Ediția a șaptea, în 21-23 iulie.

IV. SCHIMBURI DE FORMAȚII ARTISTICE ÎN SPECTACOLE ȘI CONCERTS

– Participarea Corului Camerata Felix din Oradea la Festivalul „Viva la Musica”!, Giula, în luna aprilie sau mai.

– Participarea Corului Pro Musica din Giula la Gala Muzicii Culte, Oradea, luna aprilie.

– Participarea unei formații de dansuri populare din Ungaria la Festivalul „Flori alese de pe Crișuri”, Oradea, luna iulie.

– Participarea unei formații folclorice din județul Bihor la manifestarea Ziua Română de la Veherd, luna iunie.

Ambele părți vor asigura cazarea și masa participanților (25-30 persoane) pe durata șederii în Ungaria, respectiv în România.

V. SCHIMBURI ÎNTRE LOCALITĂȚILE ÎNFRĂȚITE

Cele două părți vor sprijini logistic și, pe cît posibil, financiar schimburile dintre localitățile înfrățite, ca de exemplu Vașcău, Apatu, Letavértes, Holod, Săcuieni, Girișu de Criș, Apatu, și vor acționa pentru inițierea și altor înfrățiri de acest gen. De asemenea, vor fi continuate manifestările tradiționale „Iosif Vulcan” de la Letavértes.

VI. ALTE ACȚIUNI

Cele două părți vor mijloci și susține legăturile specifice, în primul rînd cercetări comune, între Muzeul Țării Crișurilor din Oradea și Muzeul Erkel Ferenc din Giula, conform programelor inițiate de cele două instituții.

Cele două părți vor sprijini prezența la un spectacol al Teatrului pentru copii și tineret „Arcadia”, a unui grup de copii de la școlile românești din județul Hajdu-Bihar și prezentarea unui spectacol într-o localitate cu populație majoritar română din Ungaria, în luna octombrie. Partea maghiară va asigura transportul și o masă pentru artiștii orădeni.

Oradea, 2 februarie 2000

Agenda – zece ani de existență.

La 11 februarie s-a sărbătorit la Timișoara un eveniment editorial de succes: zece ani de la înființarea săptămînalului *Agenda*. La ora actuală, revista are cel mai mare tiraj din vestul României.

Sedința Autogovernării Românești din Otlaca-Pustă

În după-masa zilei de 3 februarie (la ora 14.00) s-au întrunit membrii Autogovernării Românești din Otlaca-Pustă într-o ședință ordinară. Importanța ședinței derivă din tematica majoră de pe ordinea de zi: aprobarea planului bugetar și aprobarea planului de muncă pe anul economic și calendaristic 2000. Ambele planuri au fost prezentate de primarul Miklós Szabó.

Despre grevă, un copil află cel tîrziu la școală, la lecțiile de istorie. Atunci elevul află că greva este o formă organizată de luptă a unor grupuri de muncitori pentru îmbunătățirea condițiilor de plată și/sau de muncă. În mod practic, greva înseamnă încetarea muncii pentru atîta timp, pînă ce se îndeplinesc revendicările pretinse sub forma unor proteste, petiții, scrisori deschise. Greva, ca formă organizată de luptă pentru anumite drepturi sau pretenții, este condusă fie de anumiți conducători ai muncitorimii, fie de sindicatul respectiv. Deși greva, ca formă de manifestare a cerințelor colective a apărut încă în veacul trecut, mișcările greviste au culminat în întreaga lume pe vremea marii crize economice mondiale din anii treizeci. Pe atunci, prin încetarea muncii, lucrătorii din fabrici și uzine voiau să constrîngă patronii să le asigure condiții mai bune de muncă, salarii mai mari, înlesniri sociale corespunzătoare. Cea mai vestită grevă a veacului nostru este totuși o grevă individuală, greva foamei, acea „rezistență pasivă” a lui Mahatma Gandhi, îndreptată împotriva colonialismului, pentru independența Indiei.

În ultimul deceniu, valul grevelor s-a intensificat iarăși în toată lumea. Fac grevă cele mai variate straturi de angajați: fie ei muncitorii metalurgiști din marile centre siderurgice sau culegătorii de ceai de pe plantații îndepărtate, pescarii din Marea Nordului sau piloții unor vestite trusturi aeriene, sondații marilor cîmpuri petrolifere sau minierii de cărbuni dintr-un întins bazin carbonifer. Dar azi poate face grevă oricine și oricînd – doar greva să fie anunțată din timp. Ca atare, fac grevă poștașii și conductorii, țesătoarele și crescătorii de vite, lucrătorii ad-

ministrației publice și cadrele din învățămînt. Și toți pretind salarii mai mari.

Azi, în Ungaria oricine ar putea să facă grevă, fiindcă nu există în țara asta pături socială care ar fi mulțumită cu salariul, comparat cu prețurile de pe piață, cu salariile din Occident și raportat la impozit. Ca atare, fac grevă lucrătorii din toate păturile și straturile sociale bine organizate. Iar aici ajung la valul de grevă al feroviarilor. Nu are importanță nici pachetul revendicărilor lor, nici al pretențiilor de salarizare, în procente. Important este că o grevă a feroviarilor

poate paraliza circulația unei țări. Dar mă opresc asupra laturei morale. Feroviarilor și-o pot permite să nu controleze trenurile, conductorii locomotivelor nu pornesc mașinile lor uriașe, impiegatul de mișcare nu schimbă macazele...Deci, toată circulația se oprește, o țară întreagă stă locului. Așadar, lucrătorii de la căile ferate pot face grevă – și fac grevă.

Ce s-ar întîmpla dacă în țara asta fiecare om nemulțumit cu salariul ar înceta munca? Dacă ar intra în grevă angajații din comerț, să nu putem face cumpărăturile zilnice? Dacă brutarii n-ar lucra și n-am avea pe masă pîine? Dacă ar suspenda munca personalul sanitar din spitale și ne-am tăvăli în dureri? Dacă mașinile de la salubritate nu ar transporta deșeurile și gunoaiile casnice și publice, acestea ajungîndu-ne pînă la glezne? Dacă toate cadrele din învățămînt ar rămîne acasă, atunci cum și ce ar învăța copiii noștri? Nu continui acest fir al gîndirii. Pe scurt doar: ce s-ar alege din noi, dacă toți am face grevă?!

– ilda –

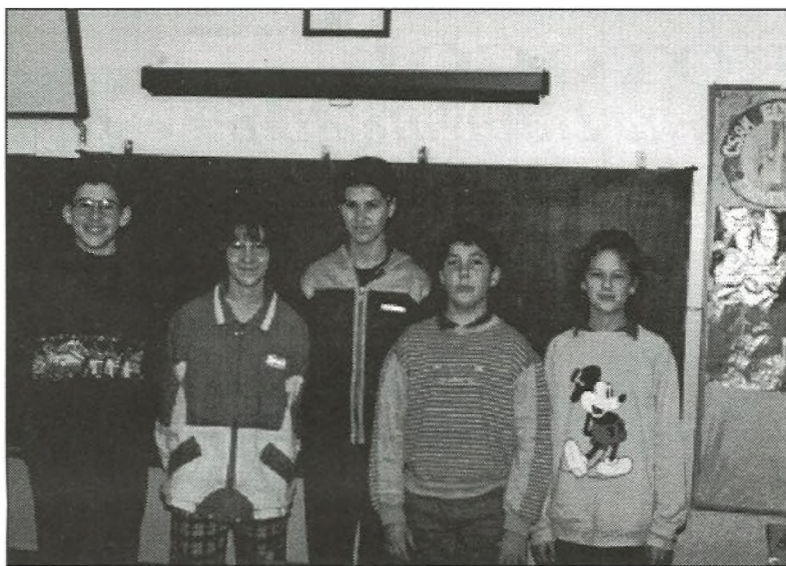
În focar

GREVĂ

Exprimare frumoasă, citire expresivă

În zilele noastre, cititul frumos, expresiv, dar și vorbirea aleasă, pretențioasă este tot mai rară. De fapt, aceste deprinderi ar trebui să fie întemeiate încă din școala generală – dar nu se face suficient în această direcție. Cu atât mai lăudabil, când elevii anumitor școli se angajează să organizeze cercuri de lectură sau mici concursuri din acest domeniu.

O astfel de inițiativă a prins viață și la Școala generală din Apatu, unde recent, elevii au organizat mai întâi competiții pe clase, iar apoi, cei mai buni au participat la o fază finală, pe școală. Elevii din

clasele 5–8 s-au prezentat în fața publicului numeros cu poezii pregătite la liberă alegere. În finală, **Péter Dráguly**, elev din clasa a 6-

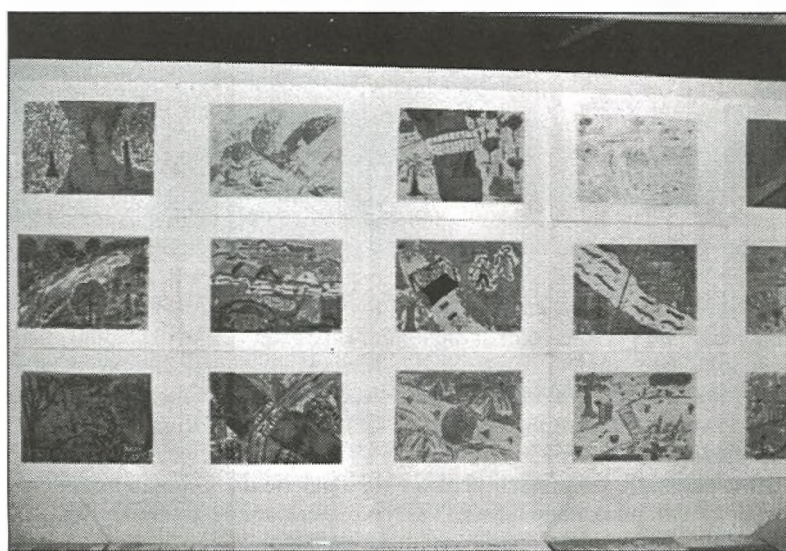
a, s-a dovedit drept cel mai bun recitator.

În imagine: grupul celor mai buni recitatori din Apatu. **J. V.**

„Ierul – 2000”

(desene de copii)

La Biblioteca orașenească și școlară **Prietenia Popoarelor** din Bătaia s-a organizat, în primele săptămâni ale acestui an, o frumoasă expoziție cu desene de copii. Tema de inspirație a desenelor a fost pîrîul Ierul, apa căruia străbate orașul. La vernisajul expoziției **Ierul – 2000**, inginerul **László Versegi** a ținut o prelegere despre istoricul pîrîului. Deși în aparență mic și neînsemnat, Ierul a provocat deseori necazuri mari pentru locuitorii din apropiere, cărînd gunoarie și aducînd ape reziduale cu miros înțepător de la fabrica de piele din Arad. Totuși trebuie evidențiate și binefacerile pîrîului, care aduce apă într-o zonă de șes destul de seacă.

Prin expoziția actuală, copiii au dovedit imaginație și talent, reușind să îndeplinească fantezia copilărească cu realitatea și cu imaginația viitorului. Prin numeroase

desene, elevii au atras atenția, dovedind o privire lucidă asupra unor aspecte nebănuite, pe care un adult nici nu le ia în seamă.

Șt. O.

„Sclipiri...”

Răspunzînd la apelul ziaristei Ana Radici, ofer rubricii inițiate de dumneaei cîteva întîmplări amuzante. „Protagonistii” sînt copilași ai unor cunoscuți din satul meu natal.

Nuțica, abia trecută de trei anișori, simțea o deosebită afecțiune față de bebelușii în fașă. Voia cu orice preț să-i alinte, să-i ia în brațe, să-i îmbrace, să-i scalde așa cum văzuse că fac adulții. Ca să-i facă o surpriză de Crăciun, maică-sa i-a cumpărat o păpușică, i-a cusut cămășuță, scufiță, fașă, ca să pară exact ca și un nou-născut.

Odată, venind în vizită, nașa Nuțicăi a întregat-o pe fetiță:

– Îți place păpușica?

Nuțica, prinzînd între două degete pielea de pe dosul palmei sale, răspunse:

– Da, dar mi-ar plăcea mai mult dacă ar avea și pielcuță...

Mateias, în vîrstă de vreo patru ani, pe lîngă că era cuminte mai era și mîncăcios. Se așeza primul la masă, de obicei cam nerăbdător. Așa s-a întîmplat într-o zi că începu să guste din supă cînd aceasta era încă fierbinte.

– Mămico, e tare caldă!

– Ia cu lingura cîte puțină supă de la marginea farfuriei, îl sfătui mama. Băiețelul stătu puțin pe gînduri, apoi întrebă:

– Dar atunci ce-o fi cu supa din mijlocul farfuriei?

Odată, venind de la gară cu maică-mea, n-am vrut să trecem ca niște străini pe lîngă casa unor prieteni. Intrînd în curte, ne-au ieșit în cale doar cei doi copii: Sabin, băiatul școlar și Cîstina surioara lui în jur de cinci anișori.

– E acasă tăticul? întrebă maică-mea.

– Nu-i, s-a dus la primărie, răspunse Sabin.

– Daaa, la casa satului! interveni Cristina, muștrîndu-și fratele.

– Dar mămica, unde-i? continuă maică-mea.

– A mers la prăvălie, la Cramer, ne informă din nou băiatul.

– Nuuu, la Colțata! preciză fetița băgăreață, care cunoștea doar porecla doamnei Cramer.

Ne-a rămas neuitată Mariana, fetița medicului, guralivă și – încă de mică – gata să relice prompt la orice observație făcută la adresa ei. Odată, fiind la ei în vizită solia directorului școlii, Mariana făcu ceva inadmisibil unui copil. Vîrînd s-o pună la punct, doamna M. o dăscăli pe fetiță cu o vădită superioritate și ironie:

– Tu nu știi că ce-i îngăduit lui Iupiter nu-i îngăduit bouului?

Replica veni cu iuțea fulgerului din partea Marianei:

– Eu sînt Iupiter!

Cîteodată, mica Corneliu, ca orice copil, recurgea la cîte o minciunică pentru a evita tragerea la răspundere. În asemenea cazuri, părinții n-o dojeneau spunînd că minte, mai degrabă îi ziceau:

– Ia vino, să te caut la nas! ca prin acest „proces-deu” să iasă iveală dacă copilul a mințit sau ba. Întrucît vîrful năsucului era „moale”, copilul a mințit, dacă era „țeapăn” nu.

Într-o zi, destul de dimineață, Corneliu ar fi dorit să mînce o bucuțică de prăjitură. O rugă pe mamă-sa să-i aducă din cămară. Stînd încă în pat și fiind iarnă, mamei nu-i prea convenea să iasă din camera caldă. Răspunse rugămîntea fetiței, zicînd:

– Nu mai avem prăjitură. S-a gătat. Fetița, foarte cuviincios, șopti:

– Caută-te numai la nas...

Lucia Borza

Alexandru Mitru

Ursul năpădit de purici

Ce ție nu-ți place, altuia nu face...

Poartă-te precum se cuvine, vorbește așa cum vrei să ți se vorbească!...

Se povestește că odată dăduse pască urs năpastă mare. Fusesse năpădit de purici. Da năpădit, nu glumă... Erau purici pe el, ca frunza în pădure, ca spicele în lan, sau ca nisipul pe țărmul mării...

Și nu putea scăpa de ei. Ce n-a făcut?!... Ce n-a încercat?!... Puricii parcă tot se înmulțeau.

Iar ursul era rege în pădure. A dat poruncă regelui să i s-adune-n față toți supușii: lupii și vulpile, viezurii și năvăstucile, bursugii și veveștele. Ba a chemat și popîndăii, hîrgiogii și șoareci de cîmp. Și le-a cerut să-l caute, să-l curețe de purici.

– L-au căutat toți, l-au curățat, însă de purici n-a scăpat!

A poruncit atunci să se adune sfatul regesc, curtenii să chibzuiască, să judece, să afle leac.

S-au sfătuit, au tot vorbit, pînă ce nevăstucă a grăit așa:

– Noi cum se vede, nu știm leacuri ca să te scăpăm de purici prea slăvite. Dar este în cîmpie, jos un om, un biet păstor: îl cheamă Tisac. Tisac înțeleptul îi spun toți oamenii. Se știe despre el că-i vraci, cunoaște leacuri multe, face aceste leacuri din buruieni, din rădăcini... Mulți se tămăduiesc de suferințe cu leacurile lui. Du-te și roagă-l frumos. Poate te-o sfătui într-un fel...

Pornește ursul spre cîmpie.

Mergea... Se scărpină... Și iar mergea...

Îl află în cîmpie, jos, pe Tisac, cu turma de mioare, cu cîinii lîngă el.

– Sînt regele pădurii, vreau să-ți dau o poruncă păstorule...

Aude Tisac înțeleptul, își strînge turma lîngă el, își strînge cîinii, își saltă între umeri cojocul, să-i fie brațul liber, și prinde bine bota.

– Ce poțeste ursele? Răspunde.

Ursul i-aruncă în țărnă lui Tisac un galben cu marginea tocită (c-avea și el hazna, de, ca toți regii!...) și-i poruncește aspru:

– Să-mi pregătești pe dată un leac, să scap de purici!

Aud că știi de toate... Altminteri te mînc.

Tisac se uită lung la ursul care-i striga atît de aspru, la ochii lui cei roșii de mînie, la colții săi rînjiți, dar nu se sperie...

Tace un timp, așa privindu-l. Pe urmă, adună niște buruieni uscate de cîmpie. Le face în palme mici fărîme!

Le-ntinde ursului și-i zice:

– Mi-ai poruncit un leac. Ți l-am adus. De vrei să scapi de purici, îi prinzi în labă unul cîte unul. Li apuci de grumaz și-i strîngi mai tîrîșor, pînă ce cască gura. Le-arunci pe gură praful și gata, au murit...

Ia ursul în labă praful de la Tisac și pleacă.

Dar oricît e de prost, tot s-a gîndit oleacă. Din marginea pădurii s-a întors din nou la Tisac.

– Aș vrea să știu, răcnește el, dacă-i prind puricii în labă și-i strîng de gît ceva mai tîrîșor, nu pot să le iau viața și fără praful?...

– Ba cum să nu, zice istețul Tisac, poți să-i omori și așa...

– Atunci de ce mi-ai mai dat praful?! Ai ris de mine?!...

De nu-mi cureți, păstorule, pe loc, cojocul bine, am să te sfîșii în bucăți!...

Tisac a fluierat la cîini, cîinii s-au repezit la urs. Și ursul, cît era de rege, a priceput că nu-i de glumă cu păstorul. S-a întors și a pornit în goană spre bîrlog. Cîinii i-au hărtănit cojocul.

Iar Tisac îi striga din urmă, arătînd bota noduroasă:

– Stai ursele, ce te grăbește atît?! Nu știi că se găsește leac pentru orice cojoc?!...

Grigore Poendan în finală

La semifinala competiției naționale de cîntece populare, ediția a doua, ținută la Kecskemét, **Grigore Poendan** din Micherechi, elevul școlii artistice „Erkel Ferenc” din Giula a fost distins cu calificativ de aur și a primit premiul celui mai bun interpret. Aceste titluri îl îndreptătesc în mod automat să participe la finala din luna martie de la Mohács. Cunoscutul nostru tînar interpret cucerise deja în anul trecut finala acestui concurs.

GALERIA COPIILOR

Desen de Petru Ardelean (6 ani)

CE VALOARE MAI ARE CARTEA?

Cît și ce se citește la Biblioteca școlară românească din Giula? Cum ajung cărțile în limba română pe rafturile bibliotecii? Cum cum arată lista volumelor celor mai mult răsfoite?

La asemenea întrebări am căutat răspuns discutînd cu bibliotecara **Doi-na Luțai**.

– Dacă ar trebui să fac rezumatul anului 1999, din punct de vedere al cititorilor, după statistică numărul acestora e 538, dintre care cam jumătate sînt elevi, jumătate adulți, de altfel nu numai din Giula. Bineînțeles, funcționalitatea bibliotecii nu se stabilește după numărul cititorilor înscrși, ci după frecvența împrumuturilor. În privința stocului: îl consider bogat. Caracteristica ultimilor ani este însă că stocurile noi le-am primit în cadou și ocazional. Nu este asigurată permanența: deci stocul se reîmprospătează ocazional și nu după o anumită listă de preferință întocmită de noi. În orice caz, avem noroc că am primit multe volume de beletristică și cărți de specialitate, avînd de pe acum un sortiment într-adevăr bogat și variat.

– Care e secția „de greutate” a bibliotecii?

– Limba și literatura română. Mai ales după 1995 am primit un stoc mare din cele mai proaspete ediții de la Fundația Culturală Română, de la Departamentul Relații cu Românii de peste Hotare al guvernului român, care, de exemplu, ne-a întregit opera Voiculescu. Har Domnului, șirul donatorilor e lung: Fundația Soros, aproape toate delegațiile din România care vin la Giula, Universitatea din Cluj-Napoca, Biblioteca Națională din București și Biblioteca Centrală Universitară, Biblioteca județeană din Oradea. De la directorul **Constantin Mălinaș** am primit și clasificarea zecimală în limba română, care e manualul obligatoriu și de mare ajutor în munca mea, la clasificarea cărților românești. El dovedește un interes permanent, trimițîndu-mi regulat publicațiile care apar la Oradea.

Din țara noastră aș aminti Biblioteca Pedagogică a Institutului de învățămînt public pe țară (OKI), cu ajutorul doamnei **Rodica Müller**, de la Biblioteca Centrală a Limbilor Străine din Budapesta, de la Preașfinția Sa Episcopul **Sofronie**, de la Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, de la Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria și de la Editura NOI. Neapărat trebuie să o amintesc și pe **Zsuzsa Lonovics** de la Biblioteca județeană din Békéscsaba, de la care primesc mult sprijin de specialitate.

Deci, problema mea e că donarea cărților nu este asigurată în continuare. Ar trebui rezolvată într-un anumit fel aprovizionarea sistematică a bibliotecii, dar, din păcate, nu am nici surse materiale. Pot procura cărți noi doar dacă concurez sau dacă primesc în cadou.

– Deci aceste stocuri din ultimul timp au umplut unele goluri?

– Am putea zice că da. În general de la biblioteca noastră se solicită mai mult cărțile legate de materialul didactic, de lectură obligatorie sau recomandată.

– Ce se împrumută mai des?

– Volume de artă, folclor, tradiții și cărțile de povești. Acum, cu creșterea numărului elevilor care își continuă studiile în România, unii solicită cărți în limba română legate de o anumită specialitate. Studenții împrumută cărți pe tema psihologiei, economiei, filozofiei, apoi studii istorice, literare în limba română.

O noutate o constituie și acel grup al cititorilor întreprinzători, care au început studiul limbii române, în gene-

ral, în urma dezvoltărilor economice dintre cele două țări din zona noastră. Tocmai recent am trimis cărți de limba română la Okány unde se organizează un concurs și nu au bibliografia necesară.

– Ce mi-aș dori mai mult? Să fac rost și să colecționez cît se poate în integral cărțile editate și apărute în limba română la noi, în Ungaria. Mă gîndesc aici la autorii noștri. Îmi lipsesc multe ediții, mai ales la periodice, de exemplu din Calendarul nostru din care îmi lipsesc cîteva din anii '50.

Mai am un plan: să prelucrez la calculator într-un registru, o bibliografie specială, cu întregul material al comunității noastre. Însă acesta nu ar fi numai planul anului 2000, ci un plan de perspectivă, deoarece nu am nici condiții tehnice, nici personale. Am intenționat să concurez pentru un calculator. Totodată aș dori să prelucrez întreaga bibliografie a cărților de care dispune biblioteca.

– Revenind la cititori: ce și cît se citește românește?

– Eu zic într-una: dacă un intelectual din comunitatea noastră vrea să aibe prestigiu, are pretenții: va citi atît în limba maghiară, cît și în limba română. În general au dispărut acele condiții favorabile pentru carte care existau dinaintea apariției informaticii. Aceasta se constată ca problemă în întreaga lume. Mă bucur însă că mai am totuși o pătură, un strat subțire care încă citește beletristică română.

– Mulți părinți așa își cresc copiii, ca ei, de mici să îndrăgească cartea. Se vede ce valoare înseamnă pentru ei cartea și prin locul pe care îl primește cartea în casa lor, în locuința lor. Totodată în lumea aceasta virtuală ne-am dezobisnuit să citim: e mai ușor chiar și în cazul unui roman obligatoriu, să vizionăm adaptarea filmată a acestuia. Și cred că numai pentru puțini oameni Cartea a mai rămas ca un obiect sfînt.

– Dar asta nu e numai problema noastră, e un fenomen general. Însă în ultimii doi ani am observat că mulți copii, care trăiesc în familii cu condiții mai nefavorabile, unde probabil nu există nici calculator, vin mai des la bibliotecă. În acest sens a crescut numărul de cititori. Acești copii împrumută mai ales cărțile atrăgătoare, frumos editate. De altfel, ciudat, dar ei nu citește povești, ci mai degrabă publicații științifice despre oameni, despre animale cu informații practice. Acest fenomen pare să contrazică experiențele lor că cei care de mici se obișnuiesc cu cartea, citește mai mult. Dar depinde și de înclinație...

Cred, precum îmbătrînim devenim mai conștienți de trecerea timpului, și că nu-i totuna cum ne petrecem timpul, cu ce conțîinut îl umplem.

– Biblioteca Doina Luțai, are cărți preferate, autori preferați?

– O anumită carte nu am. Am un colț cu cărți pe care, din cînd, le iau în mînă, le răsfoiesc. Firește am poezii preferați, dar prin mîna mea trec multe cărți, iar pentru înregistrarea lor în inventar trebuie să le cunosc. Trebuie să lucrez repede și marea mea durere e că nu am atîta timp, cît mi-aș dori, ca să citeșc și să cunosc toate cărțile primite...

Se întîmplă că și un eveniment, o aniversare dă actualitatea unei cărți. Acum l-am citit iar pe Eminescu, am realizat chiar o mică expoziție.

– S-ar putea întocmi o listă a cărților cele mai mult împrumutate din 1996 încoace... De cînd lucrați aici, ai o listă a celor mai populari autori?

– Dintre poezii l-aș putea aminti pe Alecsandri, pe Blaga. Dintre scriitori pe Ion Creangă, care este unul dintre cei mai îndrăgiți scriitori, deși stilul lui e străin pentru copiii noștri, de aici. Toți, cînd l-au înțeles o dată, după aceea „se împrietenesc” și nu-l mai uită. Un roman preferat e Baltagul. Deci, aș putea constata că e vorba mai ales de lecturile obligatorii... Dar nu e de mirare... Elevii se bucură cînd termină cu cîte-un roman mai lung în românește. Citirea beletristicii universale este specifică mai mult pentru adulți. Mă bucură faptul că elevii sosiți din România în număr mai mare – fenomen specific ultimilor cîțiva ani – citeșc mai mult din literatura universală în românește. Dar se străduiesc și elevii noștri din țară.

– Normal că pentru elevii noștri e mai obositor și necesită mai mult timp să citească în românește. Iar azi timpul pentru școlari, e comora cea mai prețioasă.

– Așa e. Dar să evidențiez pe acei elevi, care s-au pregătit pentru concursul pe țară a școlilor medii la română: ei au răsfoit aproape în întregime periodicele apărute în limba română. Acesta e un plus extraordinar. Ei într-adevăr merită să intre la instituțiile de învățămînt superior pe care îl doresc fiindcă ei muncesc foarte mult pentru cauza lor.

– Am observat că din cînd în cînd la intrarea în bibliotecă pui pe rafturi noutățile, ori faci cîte-o „expoziție” de carte semnificativă. Deja ca o tradiție!

– Dacă se apropie un eveniment sau o aniversare, fac expoziții fie cu ajutorul unor extrase din volume, fie că expun din stocurile mai noi, ca și profesorii să știe ce a primit, mai nou, biblioteca. Profesorii profită de aceste ocazii, folosînd noutățile chiar și la pregătirea pentru sintezele de bacalaureat sau dacă ele se leagă de autorul tocmai studiat.

– Biblioteca dispune și de volume din literatura contemporană?

– Da. Și mă bucur de cenaclurile literare organizate de U.C.R.U., deoarece simțim nevoia să primim o orientare despre literatura contemporană și în general despre starea în care se află viața literară, arta scrisului în România.

– Ce-ți lipsește mai mult?

– Fondul financiar. Depindem de Biblioteca orașenească din Giula, care, la fel, se confruntă cu lipsa fondurilor materiale. Îmi lipsesc revistele în limba română, reviste pentru copii, abonament la măcar un cotidian românesc. Mai primim ocazional reviste, deseori mai mult exemplare din cîteva numere, dar nu am nici o singură colecție integrală de la 1 ianuarie pînă în 31 decembrie. Îmi pare rău că nu pot cumpăra nici cărți, noutăți editoriale în limba maghiară, deși copiii se pregătesc pentru mai multe specialități în limba maghiară și ar trebui să fie la curent și cu descoperirile, cunoștințele, tezele mai noi, dacă se înscriu la o facultate din țară...

– anra –

Apel pentru participare la concursul publicat de Fundația Publică

„Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”

Tematica concursurilor:

1. Programe instructive pentru copii și tineret, organizarea unor excursii și tabere de specialitate

Prima etapă (pentru programe care vor fi organizate între 1 martie 2000 – 31 august 2000).

Termen de înaintarea dosarelor: 18 februarie 2000. Decizie asupra rezultatelor: sfîrșitul lunii martie 2000.

A doua etapă: (1 septembrie 2000 – 28 februarie 2001).

Termen de înaintarea dosarelor: 5 mai 2000.

Decizie asupra rezultatelor: mijlocul lunii iunie 2000.

2. Sprijinirea activităților de păstrare a tradițiilor și a programelor culturale.

Prima etapă (1 martie 2000 – 31 august 2000).

Termen de înaintarea dosarelor: 18 februarie 2000. Decizie asupra rezultatelor: sfîrșitul lunii martie 2000.

A doua etapă: (1 septembrie 2000 – 28 februarie 2001).

Termen de înaintarea dosarelor: 5 mai 2000.

Decizie asupra rezultatelor: mijlocul lunii iunie 2000.

3. Sprijinirea programelor cu caracter științific.

Termen de înaintarea dosarelor: 10 martie 2000.

Decizie asupra rezultatelor: sfîrșitul lunii aprilie 2000.

4. Sprijinirea programelor de cercetare.

Termen de înaintarea dosarelor de concurs: 10 martie 2000.

Decizie asupra rezultatelor: sfîrșitul lunii aprilie 2000.

5. Pregătirea sau perfecționarea specialiștilor din viața culturală și publică.

Termen de înaintarea dosarelor de concurs: 10 martie 2000.

Decizie asupra rezultatelor: sfîrșitul lunii aprilie 2000.

6. Medii electronice regionale și locale în limba maternă.

Termen de înaintarea dosarelor de concurs: 10 martie 2000.

Decizie asupra rezultatelor: sfîrșitul lunii aprilie 2000.

7. Sprijinirea activităților editoriale.

Termen de înaintarea dosarelor de concurs: 21 aprilie 2000.

Decizie asupra rezultatelor: sfîrșitul lunii mai 2000.

8. Editarea Calendarelor minorităților naționale și etnice.

Termen de înaintarea dosarelor de concurs: 15 septembrie 2000.

Decizie asupra rezultatelor: sfîrșitul lunii octombrie 2000.

9. Activități legate de viața religioasă a comunităților, practicate în limba română.

Termen de înaintarea dosarelor de concurs: 21 aprilie 2000.

Decizie asupra rezultatelor: sfîrșitul lunii mai 2000.

10. Activitate teatrală profesionistă și de amatori în limba maternă.

Termen de înaintarea dosarelor de concurs: 21 aprilie 2000.

Decizie asupra rezultatelor: sfîrșitul lunii mai 2000.

11. Sprijinirea acțiunilor de colecționare.

Termen de înaintarea dosarelor de concurs: 21 aprilie 2000.

Decizie asupra rezultatelor: sfîrșitul lunii mai 2000.

Dosarele de concurs trebuie înaintate pe baza unor formulare, care se pot procura împreună cu o Anexă, care cuprinde un *Îndrumător*. Dosarele se pot procura: personal la biroul central al Fundației, Budapest V, str. Akadémia 3., prin poștă solicitînd formularul C5 din partea adresei: 1387 Budapest 62., Pf. 25 sau prin Internet: <http://www.romapage.c3.hu/w3.datanet.hu/~mnekk>

Important!

Pentru fiecare program, pentru orice inițiativă trebuie concurat separat, pe un formular aparte.

Rugăm solicitanții ca la completarea formularelor și la întocmirea dosarelor să țină cont de cerințele cuprinse în *Îndrumător*.

Dosarele de concurs înaintate incomplet sau completate greșit nu vor fi luate în considerare. La fel, dosarele ajunse cu întîrziere nu vor fi discutate, ci după ce se consideră nevalabile, ele vor fi anulate după trei luni. Dosarele nevalabile nu vor fi nici înregistrate, nici restituite, dar nici nu vom anunța solicitanții!

Vă rugăm ca dosarului de concurs să-i fie anexat și un timbru de 200 ft.

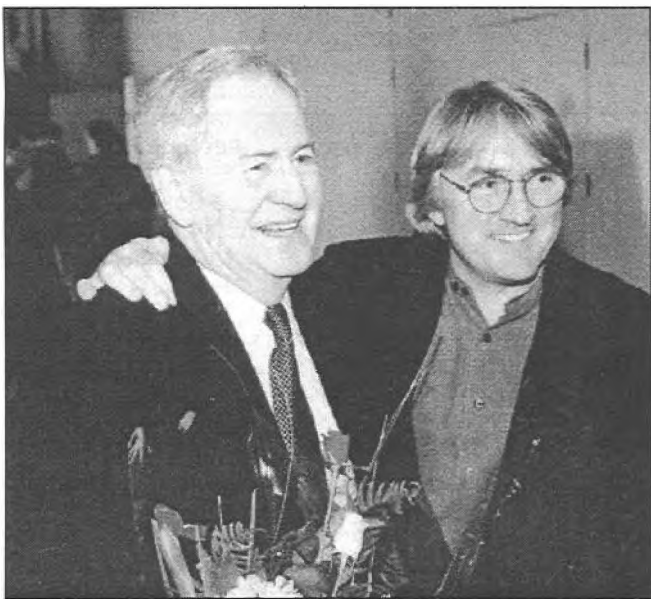
Premieră cinematografică

Sonnenschein – o cronică de familie

„Un film de mare adâncime. Szabó pune întrebarea decisivă: s-a meritat asimilarea? Iar răspunsul este aproape univoc: fiecare să rămână ceea ce este; pierderea, respectiv schimbarea silnică a identității a fost păcatul cel mai grav al veacului.”

Almási Miklós
(din NÉPSZABADSÁG, 28. I. 2000)

Regizorul István Szabó, împreună cu operatorul Lajos Koltai constituie un cuplu celebru pentru lumea filmului. De numele celor doi creatori se leagă pelicule de neuitat, cum ar fi *Mephisto* (1981), *Maiorul Redl* (1986), *Hanussen*

(1988). Iar calitatea acestor filme este confirmată și prin diplome și premii, cel mai grăitor fapt – în această ordine de idei – fiind că ambii, atât regizorul Szabó, cât și operatorul Koltai, au fost distinși cu Premiul Oscar.

În aceste săptămâni, cinematografele atrag publicul printr-o nouă capodoperă semnată de ilustrul cuplu de cinești, printr-o coproducție canadiano-germano-maghiară. Este emoționant-pitoresca cronică a familiei de evrei Sonnenschein.

Titlul original englez (*Sunshine*) este tradus și circulă în cinematografele noastre ca *A napfény íze*, deci un joc de cuvinte care face aluzie la numele de familie originar al eroilor, respectiv la sensul acestui nume (rază de soare). Filmul povestește istoria familiei în decurs de trei generații, de la începutul veacului pînă în anii șaizeci. Soarta familiei este o tipică soartă burgheză, la care se mai adaugă și circumstanțele specifice, originea evreiască. Cele trei generații trăiesc în mod

absolut diferit capitolele din istoria veacului nostru. Primul cap al familiei își schimbă numele din Sonnenschein în Sors, pentru a putea intra în societatea maghiară „acreditată” – totuși nu ajunge la picior de egalitate. Istoria se repetă și se răzbună cumplit în generația următoare. Adam, prin boțez, ajunge în cercurile ofițerești și sportive ale timpului. Dar nici rangul de olimpic, nici numele adoptat și nici creștinizarea nu-i salvează viața – moare într-o tabără de muncă silnică. Și în fine, Ivan, ultimul vlăstar, trăiește anacronismul din anii cincizeci-șaizeci.

Cuplul Szabó-Koltai oferă spectatorului momente emoționante, scene de umanism adînc, așa cum le-am mai admirat în celelalte filme realizate de cei doi. O deosebită atenție la detaliu, o mare preocupare pentru compoziția fiecărei secvențe face și din acest film o capodoperă a genului. Și în acest sens trebuie să ne oprim asupra protagonistului Ralph Fiennes, care este superinterpretul care joa-

că toate cele trei personaje principale. Actorul este la ora actuală unul dintre cei mai mari interpreți shakespearieni. Acum, așa-dar, se transpune în viața și caracterul a trei oameni, trei eroi cu caractere diferite, în epoci diferite. În toate ipostazele ne copleșește talentul convingător al actorului, care se lasă prins de mîna și călăuzit cu înțelepciune de regizor.

Că nu este vorba despre un film oarecare îl dovedesc și circumstanțele ieșite din comun în care au avut loc premierele filmului. Fiind o coproducție, realizată de producătorul Robert Lantos în studiourile din Canada, filmul s-a bucurat încă în ultimele săptămîni ale anului trecut de o primire furtunoasă în Canada. Același succes l-a consemnat în marile capitale din Occident. La München filmul a fost proiectat pe un ecran imens în aula universității, studențimea aclamînd timp îndelungat realizatorii și protagonistul. Același efect l-a avut premiera festivă și la Budapesta. Ca atare nu este întîmplător că pelicula a cucerit și Premiul European al Filmului.

Poate că în 2001, pe lista filmelor propuse pentru Oscar, va fi încă o peliculă realizată de celebrul cuplu de cinești maghiari.

E. I.

Între 3–8 februarie

„Recolta” cinematografiei ungare

După ce, în ultimul deceniu, producția studiourilor cinematografice din Ungaria s-a dovedit la pămînt, cînd am trăit ani în care s-a realizat doar cîte-un film-două, se pare că încetul cu încetul revine la normal. Și statul acordă alocații mai substanțiale, dar și prin fundații, prin producători și sponsori, se pare că cineștii se pot pune ia-

răși pe treabă. Ca rezultat, prezentarea selectivă a peliculelor realizate în anul 1999. La *Prezentarea Filmului Maghiar* dintre 3-8 februarie au fost prezentate publicului și juriilor de specialitate 25 de filme artistice (de lung metraj), 27 de filme de scurt metraj și experimentale, precum și 31 de filme științifice și documentare.

Buletin INFORMATIV

nr. 2 (93). Februarie 2000

O revistă frumoasă, dar tristă, ne parvine din partea Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria. Frumoasă prin ținuta grafică și valoarea științifică a articolelor ce alcătuiesc sumarul, tristă prin sentința implacabilă ce se degajă din toate cercetările întreprinse de autorii acestor articole: comunitatea românilor din Ungaria (limita maximă vestică a românității actuale) se află, îndeosebi în ultima jumătate de secol, într-un proces accelerat de disoluție, prin pierderea identității etnice.

Un interesant „studiu de caz” ne propune muzeografa Elena Rodica Colta din Arad în cercetarea „Românii din Bedeu – istorie oficială și tradiție orală”. Acest mic sat de la marginea Câmpiei Maghiare, considerat, pe baza unor izvoare orale, ca existînd încă de pe vremea regelui Árpád, dar atestat oficial în documente abia din anul 1552, este menționat în *Lexiconum Universorum* ca „sat românesc cu parohie de rit neunit”, în care se vorbea „limba valahă”. Și chiar dacă în 1779 populația satului trece integral la religia greco-catolică, „limba utilizată în școală și în biserică era... la sfîrșitul veacului al XVIII-lea limba română”. (p. 5)

Un dicționar geografic din 1851 prezenta Bedeul ca „sat maghiar” cu 860 de locuitori, din care 10 catolici și 850 de români de rit vechi.

Secolul XX este însă dramatic pentru comunitățile etnice minoritare din Ungaria. O lege datînd din 1920 instituie limba maghiară ca limbă oficială. Indiferent de etnie. Mai mult, o altă lege, din 1940, stabilea că serviciul religios devenea obligatoriu în limba maghiară indiferent de etnie și confesiune. Chiar și slujbele de înmormîntare se țineau în ungurește. Este, deci de la sine înțeles că și numele de cruci din actualul cimitir ortodox sînt scrise cu grafie maghiară. Drept urmare, astăzi fosta majoritate (românească) compactă este redusă la cîteva grupuri disperate, astfel încît „ciuda tablei bilingve de la intrarea în localitate, care indică, pentru cine cunoaște limba, și o popu-

IZVORUL

lație românească, străzile au denumiri maghiare..., locuitorii au nume maghiare, iar slujba în biserica greco-catolică este rostită în limba maghiară, totul indicînd un sat integral maghiar”. (p. 3)

IZVORUL
Revistă de etnografie
și folclor
Nr. 20

1999

Totuși, în tradiția orală a comunității românești din Bedeu, ca și în istoria particulară a grupului – alta decît cea acreditată de oficialitățile maghiare – imaginarea asupra lumii și despre sine a tot mai bătrînului român din Bedeu, a căruia memorie înmagazinează o experiență ancestrală, „este una etnocentrică, în casa, curtea, vecinătatea, satul și hotarul sînt globate ca spațiu implicat, coparticipant în derularea timpului. Un timp care curge neînterupt, în care nașterea, viața și moartea oamenilor se derulează la nesfîrșit. Totul într-un spațiu intim, vatra satului, supusă și ea timpului, asemenea oamenilor”. (p. 7)

Acești buni români își spun (altfel decît figurează în acte) între ei pe nume așa cum au deprins din vechime și din neam, adică Iuliana a Văsălii, Iani a Chindăului ori Catîța Toderașului; ulițele, biserică și cimitirul au denumiri românești, iar la ceas de taină se aud povestiri șoptite despre istoria „sătuțului lor”, despre vremurile de demult, în care aveau învățător român și preot care ținea slujbele sfinte în limba strămoșilor.

Așa cum apreciază autorea studiului, încercînd să salveze ce se mai poate salva, acești bătrîni se refugiază fatalmente în trecut, iar tinerii sînt tot mai puțin dispuși să-și asume condiția ingrătă de „minoritari”.

Perspectiva nu ne îndreptățește să fim optimiști, așa încît subscriem, fără nici o bucurie, la concluzia cercetătoarei: „Iar cînd vocea satului românesc se va stinge, vor rămîne în circulație doar datele oficiale, puține și contradictorii, și prea puțin convingătoare, în ceea ce privește trecutul românesc al satului...” (p. 13)

Spațiul limitat al acestor însemnări nu ne permite să insistăm și asupra altui studiu, amplu, temeinic documentat și bine scris de Stella Nikula: Obiceiuri și credințe legate de sărbătorile calendaristice al românilor din Ungaria.

Demne de interes sînt și articolele semnate de Mihaela Bucin – Novăcești, eroi balcanici în epica populară a românilor din Ungaria – Lucia Borza – Spălatul la Chitighaz.

În sfîrșit, Emilia Martin ne face o „cronică” privind Cercetări în cadrul taberelor etnografice inițiate de către Uniunea Românilor din Ungaria și Muzeul Județean Békés, în perioada 1976–1999 în 18 localități „în care există comunități românești viabile cu conștiință de naționalitate mai puternică, sau unde trăiesc români în număr mai mare...” (p. 65) În primii ani, cercetările au fost sprijinite de elevii liceului românesc, de cîțiva studenți de la catedra română a Institutului Pedagogic din Szeged, precum și de cîțiva inimoși specialiști din România: Ioan Godea, Emilia Martin, Elena Colta etc. În ultimii ani s-a renunțat la participarea în tabere a elevilor liceului românesc: „Se pare că membrii acestei generații, care nu au experiențe personale și legături emoționale, s-au îndepărtat în așa măsură de valorile culturii populare (și naționale n.n.), încît nu se mai poate conta pe participarea lor”. (p. 61)

Așa cîcît ni se pare semnificativ faptul că ultima pagină a revistei reproduce două imagini zguduitoare și emblematiche: înecate în bălării, stinghere și aplecate spre uitare, două cruci de lemn, gata să se risipească, în cimitirul ortodox al românilor din Otlaca Pustă...

dr. Stelian CÂRSTEAN

14 FEBRUARIE – 20 FEBRUARIE

Programul MTV1		Az MTV műsora		Programul TV2		A TV2 műsora		Programul RTL Klub		RTL Klub műsora		Programul TV România		A Român TV műsora	
Február 14. hétfő		5.42 Hajnali gondolatok 5.45 Agrárvilág 6.00 Naprakész 9.05 A bestia (brazil sorozat) 10.00 A nagykövet férje (francia sorozat) 11.10 A Guldenburgok öröksége (NSZK sor.) 12.00 Hírmagazin 13.00 Nemzetiségi magazinok 13.58 Hírek 14.05 Vivát Benyovszky! (magyar sorozat) 15.00 Megperzselt szívek (francia sorozat) 16.00 Holnap 16.30 Éretlenek (sorozat) 16.58 Hírek 17.00 Mesélő cégtáblák 17.25 Mi az ördögöt csinálnak az adókkal? 17.30 Maradj velünk! 17.35 Hitben s erényben tündökölt 17.50 Körzeti híradók 18.00 Híradó 18.15 Théma 18.30 Szerencsepercek 19.00 Mindent a szerelemért (brazil sorozat) 19.30 Híradó 20.00 112 (bűnügyi magazin) 20.30 Elképesztő övezet (amerikai sorozat) 21.20 Kettesben 22.05 Híradó 22.10 Aktuális 22.30 Magyar Szalon 23.00 Szerencse csillag (spanyol film) 0.40 Bank utca.		6.00 Reggeli kiadás 6.30 Jó reggelt, Magyarországi! 8.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 8.55 Riviéra (sor.) 9.25 Ötödik dimenzió 10.20 Autószaalon 2000 10.50 Közvetlen ajánlat 11.20 Divat Show 11.45 Állatklinika 12.10 Édes hármásban (fr. vígjátéksorozat) 12.35 Riviéra (európai koprodukciós sor.) 13.00 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 13.25 A hegyi doktor (német sor.) 15.10 Mission Impossible – Az akciósport (amerikai sor.) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 A vipera (mexikói sor.) 17.40 Samantha (venezuelai sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Rosalinda (mexikói sor.) 19.55 Szilveszteri poénbomba 20.45 A Dél-tenger kincse (francia sor.) 21.45 Jó estét, Magyarországi! 22.30 Gól! Gól! Gól! 23.05 Színekép 24.00 Kultúra az Interneten 0.35 Vers éjféli után.		6.00 Reggeli kiadás 6.30 Jó reggelt, Magyarországi! 8.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 8.55 Riviéra (sor., ism.) 9.25 Szörmentén 9.50 Adrenalin 10.20 Segíts magadon! 10.50 Közvetlen ajánlat 11.45 Airport 12.10 Édes hármásban (fr. sorozat) 12.35 Riviéra (európai koprodukciós sor.) 13.00 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 13.25 A hegyi doktor (német sor.) 15.10 Mission Impossible – Az akciósport (amerikai sor.) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 A vipera (mexikói sor.) 17.40 Samantha (venezuelai sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Rosalinda (mexikói sor.) 19.55 Forró nyomon 20.50 Miss Pszichozsar (am. sor.) 21.45 Jó estét, Magyarországi! 22.30 Alvilági játszma (amerikai akciófilm-sor.) 23.25 Esküdt ellenségek (amerikai sor.) 0.20 Tudomány az Interneten 1.05 Vers éjféli után.		6.30 Reggeli (információs magazin) 9.00 Recept Klub 9.10 Barátok közt (sor., ism.) 9.40 A farm, ahol élünk (amerikai sorozat, ism.) 10.35 Top Shop 11.30 Delelő 12.57 Mire gondolk? 13.00 Hírek 13.10 Celeste (argentin sor.) 14.30 Klip Klub 14.50 Az első csók (fr. sor.) 15.15 A második csók (fr. sor.) 15.45 A farm, ahol élünk (am. sor.) 16.40 Mire gondolk? 16.45 Esmeralda (mexikói sor.) 17.35 Mire gondolk? 17.40 Titkok és szerelmek (mexikói sor.) 18.30 Híradó 18.50 Fókusz 19.20 Üzenet 19.25 Barátok közt (magyar sorozat) 19.50 Amerikai nindzsa 5. (amerikai akciófilm) 21.35 Helyszíni szemle (bűnügyi magazin) 22.25 Autómánia 22.55 Este (hírműsor) 23.15 Neve: Senki (am. sor.) 0.05 Országgház (ism.) 0.35 Fókusz 1.00 Divatklip.		6.30 Reggeli (információs magazin) 9.00 Recept Klub 9.10 Barátok közt (sor., ism.) 9.40 A farm, ahol élünk (amerikai sorozat, ism.) 10.35 Top Shop 11.30 Delelő 12.57 Mire gondolk? 13.00 Hírek 13.10 Celeste (argentin sor.) 14.30 Klip Klub 14.50 Az első csók (fr. sor.) 15.15 A második csók (fr. sor.) 15.45 A farm, ahol élünk (am. sor.) 16.40 Mire gondolk? 16.45 Esmeralda (mexikói sor.) 17.35 Mire gondolk? 17.40 Titkok és szerelmek (mexikói sor.) 18.30 Híradó 18.50 Fókusz 19.20 Üzenet 19.25 Barátok közt (magyar sorozat) 19.50 Csíiz 20.50 RTL Klub pótszilveszter 21.40 Pusztító düh (amerikai akciófilm) 23.15 Este (hírműsor) 23.35 Bobby Deerfield (amerikai film) 1.45 Fókusz (ism.) 2.10 Divatklip.		6.00 Matinal național 8.00 TVR Iași 9.05 O vedetă... cu cîntece 9.35 Casa mea 10.00 TVR Cluj-Napoca 11.05 Serial. Moștenirea 11.55 TVR Timișoara 13.00 Jurnal 13.15 CiberFan 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Scena 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 O vedetă... cu cîntece 16.30 Cuvînt pentru necuvîntătoare 17.00 Corect! 17.05 Serial. Doi băieți, și o pizzerie 17.30 Serial. Aproape ca acasă 18.00 Avangpremieră 18.05 Amintiri din secolul 20 18.10 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.50 Selecția națională Eurovizion 20.00 Serial. Omul de nicăieri 20.50 Știrile de sîmbăta asta 21.20 Campionatul European de patinaj artistic. Proba de dans 22.30 Jurnalul de noapte 22.45 Film. Schimanski.			
Február 15. kedd		5. 42 Hajnali gondolatok 5.45 Agrárvilág 6.00 Naprakész (információs műsor) 9.05 A bestia (brazil sorozat) 10.00 A nagykövet férje (francia sorozat) 11.00 A Guldenburgok öröksége (sorozat) 12.00 Hírmagazin 13.00 Nemzetiségi magazinok 13.58 Hírek 14.05 Vivát Benyovszky! (magyar sorozat) 14.58 Hírek 15.00 Megperzselt szívek (sorozat) 15.58 Hírek 16.00 A nagy ho-ho-horgász 16.05 Mese-lánc 16.30 Éretlenek (sorozat) 17.00 Garfield (amerikai sorozat) 17.25 Pardon, lehetne kevesebb? 17.30 Katolikus krónika 17.50 Közeti híradók 18.00 Híradó 18.15 Théma 18.30 Zöldpont 19.00 Mindent a szerelemért (brazil sorozat) 19.30 Híradó 20.00 Vízi zsaruk (ausztrál sorozat) 20.55 Telemázi 21.30 Sikkes 22.00 Híradó 22.05 Aktuális 22.30 Szabad Verseny 23.05 A barátok (olasz film) 0.40 Bank utca.		6.00 Reggeli kiadás 6.30 Jó reggelt, Magyarországi! 8.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 8.55 Riviéra (sor., ism.) 9.25 Baba Mama magazin 9.50 Zoom 10.50 Közvetlen ajánlat 11.20 Kultúra az Interneten 11.55 Follow me 12.10 Édes hármásban (fr. sorozat) 12.35 Riviéra (európai koprodukciós sor.) 13.00 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 13.25 A hegyi doktor (német sor.) 15.10 Mission Impossible – Az akciósport (amerikai sor.) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 A vipera (mexikói sor.) 17.40 Samantha (venezuelai sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Rosalinda (mexikói sor.) 19.55 Rex felügyelő (német-osztrák krimisorozat) 20.50 Sentinel – Az őrszem (amerikai film) 21.45 Jó estét, Magyarországi! 22.30 Határtalan 23.00 Koldusopera (amerikai zenés film) 1.05 Életvitel az Interneten 1.40 Vers éjféli után.		6.30 Reggeli (információs magazin) 9.00 Recept Klub 9.10 Barátok közt (sor., ism.) 9.40 A farm, ahol élünk (amerikai sorozat, ism.) 10.35 Top Shop 11.30 Delelő 12.57 Mire gondolk? 13.00 Hírek 13.10 Celeste (argentin sor.) 14.30 Klip Klub 14.50 Az első csók (fr. sor.) 15.15 A második csók (fr. sor.) 15.45 A farm, ahol élünk (am. sor.) 16.40 Mire gondolk? 16.45 Esmeralda (mexikói sor.) 17.35 Mire gondolk? 17.40 Titkok és szerelmek (mexikói sor.) 18.30 Híradó 18.50 Fókusz 19.20 Üzenet 19.25 Barátok közt (magyar sorozat) 19.50 Harmadik műszak (amerikai sor.) 20.45 Perpatvar 21.45 Maffiózók (am. sor.) 22.45 Este (hírműsor) 23.00 Pont hu 23.30 Jogában áll hallgatni (am. sor.) 0.20 Antenna 0.50 Fókusz (ism.) 1.15 Divatklip.		6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Universul credinței 8.00 Desene animate. Ursulețul Winnie 8.30 Kiki Riki Miki. Magazin pentru copii 9.00 Viața satului 11.30 Tezaur folcloric 12.20 De luni pînă duminică 13.00 Tele Bingo național 16.00 Serial. Blankenese 16.55 Spectacolul lumii văzut de Ioan Grigorescu 17.25 Trupa de șoc 18.00 Perechea potrivită 18.30 21. Concert 19.00 Jurnal 19.30 Duminica sportivă 19.40 Film. Tatăl rătăcit 21.15 Jurnal. 21.20 Campionatul European de Patinaj Artistic. Gala laureatilor.							
Február 16. szerda		5.42 Hajnali gondolatok 6.00 Naprakész 9.05 A bestia (brazil sorozat) 10.00 A nagykövet férje (francia film) 11.00 A Guldenburgok öröksége (NSZK sorozat) 12.00 Hírmagazin 13.00 Nemzetiségi magazinok 13.58 Hírek 14.05 Vivát Benyovszky! (magyar sorozat) 14.58 Hírek 15.00 Megperzselt szívek (francia sorozat) 16.58 Hírek 16.00 Einblicke (középfokú német nyelvtanfolyam) 16.30 Éretlenek 17.00 Garfield (amerikai sorozat) 17.25 „Oh azok a boldog idők” 17.30 Útmutató 17.50 Körzeti híradók 18.00 Híradó 18.30 Rajongó 19.00 Mindent a szerelemért (brazil sorozat) 19.30 Híradó 20.00 Elválnunk, szerelmem? (amerikai film) 21.35 Pláne! 22.05 Híradó 22.10 Aktuális 22.35 Fogadóóra 23.05 A 31. Magyar Filmszemle életműdíjai 0.30 Bank utca.		6.00 Reggeli kiadás 6.30 Jó reggelt, Magyarországi! 8.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 8.55 Riviéra (sor., ism.) 9.25 Airport (angol sor.) 9.55 Állatklinika 10.20 Hurrá, utazunk! 10.50 Közvetlen ajánlat 11.20 Kultúra az Interneten 11.55 Follow me 12.10 Édes hármásban (fr. vígjátéksorozat) 12.35 Riviéra (európai koprodukciós sor.) 13.00 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 13.25 A hegyi doktor (német sor.) 15.10 Mission Impossible – Az akciósport (amerikai sor.) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 A vipera (mexikói sor.) 17.40 Samantha (venezuelai sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Rosalinda (mexikói sor.) 19.55 Jöttem, láttam, beköltöztem... (amerikai vígjáték) 21.45 Jó estét, Magyarországi! 22.30 Off Line Divatszínház 23.00 A csábítás – Mesék egy titkos szentélyből (német romantikus film) 0.40 Magyarország holnap 1.15 Vers éjféli után.		6.30 Reggeli (információs magazin) 9.00 Recept Klub 9.10 Barátok közt (sor., ism.) 9.40 A farm, ahol élünk (amerikai sorozat, ism.) 10.35 Top Shop 11.30 Delelő 12.57 Mire gondolk? 13.00 Hírek 13.10 Celeste (argentin sor.) 14.30 Klip Klub 14.50 Az első csók (fr. sor.) 15.15 A második csók (fr. sor.) 15.45 A farm, ahol élünk (am. sor.) 16.40 Mire gondolk? 16.45 Esmeralda (mexikói sor.) 17.35 Mire gondolk? 17.40 Titkok és szerelmek (mexikói sor.) 18.30 Híradó 18.50 Fókusz 19.20 Üzenet 19.25 Barátok közt (magyar sorozat) 19.50 Esti Showder Fábry Sándorral 21.15 Zsoldosok (amerikai sor.) 22.05 Este (hírműsor) 22.25 Victor és Francois (francia krimi) 24.00 Pont hu 0.30 Fókusz (ism.) 0.55 Divatklip.		11.00 Film. 12.30 Studioul slăgărelor 13.00 Jurnal 13.15 TVR Craiova 14.00 Pro Patria 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.30 Agenția de plasare 17.00 Corect! Prezintă Cosmin Ionescu 17.05 Serial. Doi băieți, o fată și o pizzerie 17.30 Serial. Aproape ca acasă 18.00 Avangpremieră 18.05 Amintiri din secolul 20 18.10 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.55 Serial. Felicity 20.40 Cu ochii'n 4 21.10 Serial. Justiție militară 22.15 Recurs la morală 23.00 Marel jazz.							
Február 17. csütörtök		5.42 Hajnali gondolatok 5.45 Agrárvilág 6.00 Naprakész (információs műsor) 9.05 A bestia (brazil sorozat) 10.00 A nagykövet férje (francia film) 11.10 A Guldenburgok öröksége 12.00 Hírmagazin 13.00 Együtt 13.58 Hírek 14.05 Vivát Benyovszky! (magyar sorozat) 14.58 Hírek 15.00 Megperzselt szívek 16.58 Hírek 16.00 Egészségedre! 16.25 Éretlenek 17.00 Garfield (amerikai sorozat) 17.25 Adok-kapok 17.30 Az Evangéliumi Pünkösdi Közösség múltja és jövője... 17.50 Körzeti híradók 18.00 Híradó 18.20 Théma 18.30 Nem jogerős! 19.00 Mindent a szerelemért (brazil sorozat) 19.30 Híradó 20.00 Színház az egész 21.00 Show-bárvány 22.00 Híradó 22.05 Aktuális 22.30 Panoráma 23.00 Twin Peaks (amerikai sorozat). 23.45 Bank utca.		6.00 Reggeli kiadás 6.30 Jó reggelt, Magyarországi! 8.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 8.55 Riviéra (sor., ism.) 9.25 Airport (angol sor.) 9.55 Állatklinika 10.20 Hurrá, utazunk! 10.50 Közvetlen ajánlat 11.20 Kultúra az Interneten 11.55 Follow me 12.10 Édes hármásban (fr. vígjátéksorozat) 12.35 Riviéra (európai koprodukciós sor.) 13.00 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 13.25 A hegyi doktor (német sor.) 15.10 Mission Impossible – Az akciósport (amerikai sor.) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 A vipera (mexikói sor.) 17.40 Samantha (venezuelai sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Rosalinda (mexikói sor.) 19.55 Jöttem, láttam, beköltöztem... (amerikai vígjáték) 21.45 Jó estét, Magyarországi! 22.30 Off Line Divatszínház 23.00 A csábítás – Mesék egy titkos szentélyből (német romantikus film) 0.40 Magyarország holnap 1.15 Vers éjféli után.		6.30 Reggeli (információs magazin) 9.00 Recept Klub 9.10 Barátok közt (sor., ism.) 9.40 A farm, ahol élünk (amerikai sorozat, ism.) 10.35 Top Shop 11.30 Delelő 12.57 Mire gondolk? 13.00 Hírek 13.10 Celeste (argentin sor.) 14.30 Klip Klub 14.50 Az első csók (fr. sor.) 15.15 A második csók (fr. sor.) 15.45 A farm, ahol élünk (am. sor.) 16.40 Mire gondolk? 16.45 Esmeralda (mexikói sor.) 17.35 Mire gondolk? 17.40 Titkok és szerelmek (mexikói sor.) 18.30 Híradó 18.50 Fókusz 19.20 Üzenet 19.25 Barátok közt (magyar sorozat) 19.50 Esti Showder Fábry Sándorral 21.15 Zsoldosok (amerikai sor.) 22.05 Este (hírműsor) 22.25 Victor és Francois (francia krimi) 24.00 Pont hu 0.30 Fókusz (ism.) 0.55 Divatklip.		11.00 Film. 12.30 Studioul slăgărelor 13.00 Jurnal 13.15 TVR Craiova 14.00 Pro Patria 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.30 Agenția de plasare 17.00 Corect! Prezintă Cosmin Ionescu 17.05 Serial. Doi băieți, o fată și o pizzerie 17.30 Serial. Aproape ca acasă 18.00 Avangpremieră 18.05 Amintiri din secolul 20 18.10 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.55 Serial. Felicity 20.40 Cu ochii'n 4 21.10 Serial. Justiție militară 22.15 Recurs la morală 23.00 Marel jazz.							
Február 18. péntek		5.42 Hajnali gondolatok 5.45 Agrárvilág 6.00 Naprakész 9.05 A bestia 10.00 Jósomszédi csiki-csuki (német sorozat) 11.10 A Guldenburgok öröksége 12.00 Hírmagazin 12.58 Hírek 13.00 Körzeti magazinok 13.50 Három kívánság klub 13.58 Hírek 14.05 Vivát Benyovszky! (magyar sorozat) 15.05 175 éve született Jókai Mór 16.00 Amir levele 16.15 Patty 16.30 Éretlenek 17.00 Négy évszak egy védett kertben 17.30 Szentföldi szent helyek üzenete 17.50 Körzeti híradók 18.00 Híradó 18.15 Théma 18.30 LEG... LEG... LEG... 19.00 Mindent a szerelemért 19.30 Híradó 20.00 Az aranyember (magyar film) 22.00 Híradó 22.05 Aktuális 22.30 Hölgyválasz 23.00 X-akták (amerikai sorozat) 23.45 Bank utca.		6.00 Reggeli kiadás 6.30 Jó reggelt, Magyarországi! 8.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 8.55 Riviéra (sor., ism.) 9.25 Divat Show 9.50 Magyarország holnap 10.20 Follow me 10.50 Közvetlen ajánlat 11.20 Tudomány az Interneten 12.10 Édes hármásban (fr. vígjátéksorozat) 12.35 Riviéra (európai koprodukciós sor.) 13.00 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 13.25 A hegyi doktor (német sor.) 15.10 Mission Impossible – Az akciósport (amerikai sor.) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 A vipera (mexikói sor.) 17.40 Samantha (venezuelai sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Rosalinda (mexikói sor.) 19.55 Dáridó 21.45 Jó estét, Magyarországi! 22.30 Űrszekerek 6. – A nem ismert tartomány (amerikai sci-fi) 0.30 Autószaalon 2000 1.00 Vörös cipellők (am. erotikus sor.).		6.30 Reggeli (információs magazin) 9.00 Recept Klub 9.10 Barátok közt (sor., ism.) 9.40 A farm, ahol élünk (amerikai sorozat, ism.) 10.35 Top Shop 11.30 Delelő 12.57 Mire gondolk? 13.00 Hírek 13.10 Celeste (argentin sor.) 14.30 Klip Klub 14.50 Az első csók (fr. sor.) 15.15 A második csók (fr. sor.) 15.45 A farm, ahol élünk (am. sor.) 16.40 Mire gondolk? 16.45 Esmeralda (mexikói sor.) 17.35 Mire gondolk? 17.40 Titkok és szerelmek (mexikói sor.) 18.30 Híradó 18.50 Fókusz 19.20 Üzenet 19.25 Barátok közt (magyar sorozat) 19.55 Inkognitó (amerikai thriller) 21.40 Igaz történetek: Szabadítsátok ki a fiamat! (francia film) 23.35 Este (hírműsor) 23.55 Vágyak háza (amerikai erotikus sor.) 0.20 Beavis és Butthead (am. rajzfilmsor.) 0.45 Fókusz (ism.) 1.10 Divatklip.		6.00 Matinal național 7.00 TVR Iași 9.00 Acum, poți afla...! 9.30 Agenția de plasare 10.00 TVR Cluj-Napoca 11.05 Serial (R). Justiție militară 11.55 TVR Timișoara 13.00 Jurnal 13.15 CiberFan. Lumea PC-ului 13.30 Repere sacre 14.00 Oameni ca noi 14.30 Convițuiri 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Dor 16.30 Scuzați! Pardon! Mersi! 17.00 Corect! 17.05 Serial. Doi băieți, o fată și o pizzerie 17.30 Serial. Aproape ca acasă 18.00 Avangpremieră. Știri 18.05 Amintiri din secolul 20 18.10 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.55 Telecinemateca. Onorarea familiei Prizzi 22.00 Nu trageți! 22.20 Jurnalul de noapte 22.35 A–Facerea. 23.20 7 Arte.							
Február 19. szombat		5.45 Agrárvilág 6.00 Aranyfüst 8.00 Jó reggelt adj, Istenem! 8.10 Zanzibár 9.20 Jövő-menő 10.00 Hol-mi? 10.30 Évgyűrűk 11.00 Ablak 12.00 Hírek 12.05 Népzenei magazin 12.35 Derült égből egy család 13.30 Transz 14.00 Háló 14.30 Delta 15.05 Világokon át 16.00 A Századunk Műhelyéből 16.35 1100 év Európa közepén 17.05 Emma (angol film) 19.00 Lottóshow 19.30 Híradó 20.00 Szeszélyes évszakok 21.00 IQ Casino 22.00 Rocco és fivére (olasz-francia film).		6.00 Gyökereink 6.30 Repülő ház 7.00 TV2 Matiné 9.00 Cartoon Network 11.00 Party TV 11.30 Zoom 12.30 Slágerlista 12.48 Adrenalin 13.10 Slágerlista 13.35 Mozimánia 14.05 Slágerlista 14.30 S Club 7 (angol ifjúsági sor.) 14.55 Quantum Leap – Az időutazó (amerikai sci-fi sor.) 15.50 Sabrina, a boszorkány (am. sor.) 16.15 Jó barátok (am. vígjátéksorozat) 16.40 Kaméleon (amerikai krimisorozat) 17.35 Herkules (amerikai sor.) 18.30 Tények 19.00 Milliót vagy semmit! 19.30 Rosalinda (mexikói sor.) 19.55 Dzsungelkommandó (amerikai kalandfilm) 21.45 Sivatagi sólyom (amerikai akciófilm) 23.25 Y-akták (amerikai thriller) 24.00 Vegyes páros (amerikai erotikus film).		6.30 Ünneptár 7.00 Kölyökluk 10.50 Csörre töltve 11.25 Mire gondolk? 11.30 Ausztrál expressz (ausztrál sor.) 12.25 Autómánia (ism.) 12.55 Mire gondolk? 13.00 Hírek 13.10 Pepsi Music Chart 14.10 Drágám, a kölykök már megint összementek! (amerikai sorozat) 15.05 Babylon 5 (am. sci-fi sor.) 15.50 Seaquest DSV – A mélység birodalma (amerikai film) 16.45 Kung-fu (amerikai sor.) 17.35 Félix – Kutjának áll a világ (német sor.) 18.30 Híradó 18.50 Fókusz plusz 19.08 Üzenet 19.10 Titkok és szerelmek (mexikói sor.) 20.00 Drágám, a kölyök marha nagy lett! (amerikai vígjáték) 21.35 Heti hetes 22.35 RTL Klub pótszilveszter 23.10 Fekete vipera 23.40 Híradó 23.55 Kiéhezve (amerikai horrorsorozat) 0.25 Beavis és Butthead (am. rajzfilmsor.) 0.50 Fókusz plusz (ism.) 1.10 Divatklip.		6.00 Matinal național 8.05 TVR Iași 9.00 Cîntecul lutului 10.05 TVR Cluj-Napoca 11.00 Punct ochit 12.00 TVR Timișoara 13.00 Jurnal 13.15 Ciber-Fan 13.30 Evrika! 14.00 Campionatul European de Patinaj Artistic (R) 15.00 Ecoturism 15.30 Medicina pentru toți 16.00 Hora satului 16.30 Impas în doi 17.00 Corect! 17.05 Serial. Doi băieți, o fată și o pizzerie 17.30 Serial. Aproape ca acasă 18.00 Avangpremieră 18.05 Amintiri din secolul 20 18.10 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.55 Film. La datorie 21.30 In flagrant 22.05 Jurnalul de noapte 22.30 Lumea dansului. 23.20 Cafe Corso.							
Február 20. vasárnap		6.20 „Így szól az Úr!” 6.30 Garfield és barátai 6.55 Vasárnapi-sziget 8.40 Beszéljünk a jövőnkrl 9.00 Fő-tér 11.05 Trend 11.30 Gaia 12.00 Hírek 12.05 A jövő Magyarországa 12.40 Derült égből egy család (német sorozat) 13.25 Black Jack (angol film) 15.15 Örömhír 15.40 A madarak élete 16.35 Emily (kanadai sorozat) 17.30 Búvós hatos 18.00 Egy-Másért													

Vinert, 11 februarie

Simbăta, 12 februarie

Duminică, 13 februarie

Luni, 14 februarie

Marți, 15 februarie

Miercuri, 16 februarie

Joi, 17 februarie

ÎN LIMBA MATERNĂ – emisiune radiofonică în limba română

14 FEBRUARIE, LUNI (redactor: Adam Bauer)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Ziua lui Valentin 11.00 Montaj de muzică populară – redactor: Gelu Stan din Timișoara 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.40 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55 Încheiere.

15 FEBRUARIE, MARTI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.40 Evenimente calendaristice 10.45 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 10.30 Buletin informativ, date meteo 10.45 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere

16 FEBRUARIE, MIERCURI (redactor: Anamaria Brad)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53 Avanspremiera „Ecranul nostru” 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

17 FEBRUARIE, JOI (redactor: Eva Iova)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 11.00 Magazinul „De la pașpe la opșpe – Liceenii” 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.45 Nota săptămânii de Edda Illyés 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

18 FEBRUARIE, VINERI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Reportaje, interviuri din viața românilor din Ungaria 11.05 „Oameni cari au fost...” – muzică, artă, literatură – serialul Elenei Munteanu 11.20 Actualități la românii din Banatul Sîrbesc – relatează Cornel Mata din Virșeț 11.25 Ce s-a mai întâmplat la Liceul „Bălcescu” din Giula? – relatează Edit Bordaș 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Știri și curiozități din România – relatează Simona Pele din Timișoara 11.45 Revista presei „Foaia românească” 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

19 FEBRUARIE, SÂMBĂTĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40 Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45 Avanspremiera „Ecranul nostru” 14.50 Recomandări culturale 15.00 Party Time – magazin de muzică ușoară 15.30 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58 Încheiere.

20 FEBRUARIE, DUMINICĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.00: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.00 Magazinul „De la pașpe la opșpe – Liceenii” 15.30 Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, pe lângă frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul Nostru: 16 ianuarie 2000 (MTV1, ora 13.30)

Reluare: 20 februarie 2000 (MTV2, ora 6.25)

Oaspeții studioului din Seghedin vor fi Gheorghe Gros, vicepreședintele Auto-guvernării Românești pe Țară și Tiberiu Juhász, șeful Oficiului A.Ț.R.U., care vor prezenta planul de activitate pe anul 2000 și vor vorbi despre inițiativele reprezentanței pe țară. Autogovernarea pe țară sprijină și inițiativa românilor din Darvas în ceea ce privește pornirea cursurilor de limba română pentru copii. Din interviul realizat cu președintele autogovernării românești Gheorghe Buc veți afla amănunte despre reînvierea cunoștințelor de limbă română.

Realizator: Aurel Becan

FM 92,1 MHz STEREO
RADIO
VOCEA EVANGHELIEI
ORADEA

3700 Oradea Str. Cuza Vodă nr. 85.
Tel. 59-430552,
Fax.: 59-427372
e-mail: inbox@rve.net

- muzică
- știri locale și BBC
- emisiuni pentru orice vîrstă

Ascultați RVE non stop și pe Internet la:
<http://WWW.rve.net>

TRANS WORLD RADIO – ROMÂNIA

(Radio Vocea Evangheliei
pentru Europa)

AM 1548 KHz zilnic,
ora 21.15–21.45

SW 31 și 49 m

- vineri: 18.30–18.45
- sîmbătă: 18.00–18.45
- duminică: 18.30–18.45

Ceapa și prazul

Poate că aceste „rude de la țară” din familia crinului nu revărsă efluvii de parfum scump, dar ele sînt prețuite din cele mai vechi timpuri pentru gustul pe care îl dau mîncărilor. Faraonii egipteni nu-și considerau mormîntul complet dacă nu conținea replici din lemn ale cepei și usturoiului, pentru a se bucura de mese regești și în lumea de apoi. Conform Vechiului Testament, chiar și israeliții, conduși spre libertate de Moise, își aminteau de ele cu nostalgie: „Ne amintim de peștele pe care îl mîncam în Egipt... de castraveți, de pepeni, praz, ceapă și usturoi”. Ceapa și usturoiul provin din Egipt, iar ceapa „frânzuzească” din Asia – ocolindu-i pe grecii antici care considerau „vulgari” acești bulbi cu miros înțepător – ajungînd în Europa, unde și-au făcut loc în mai toate felurile de mîncare gătită. „Sănătatea a călătorit o dată cu ele. În Antichitate, ceapa și usturoiul erau prescrise pentru aproape orice suferință. Studiile moderne au confirmat virtuțile sanogene ale acestor legume. În primul rînd, ele reduc posibilitatea apariției cheagurilor de sînge care duc la congestii cerebrale. În 1970, în India, și nu numai acolo, s-au făcut studii pe grupuri de vegetarieni, care au evidențiat faptul că subiecții care mîncau mai multă ceapă și usturoi aveau cel mai bun timp de coagulare a sîngelui. S-a dovedit, de asemenea, prin numeroase alte cercetări, că extractul de ceapă crește nivelul colesterolului „bun” (HDL) din organism. Ceapa conține și o substanță care micșorează și reglează presiunea arterială a sîngelui. S-a mai demonstrat că sucul de ceapă, colectat într-o eprubetă în care se află bacterii de tipul salmonellei, acționează asupra acestora, diminuîndu-le puterea. În experimentele pe subiecți umani, s-a constatat de asemenea că sucul de ceapă micșorează efectul alergen al unor substanțe și dă rezultate deosebit de pozitive în tratarea astmului bronșic. Totodată, ceapa inhibă probescul de formare a tumorilor și se constituie și într-un „medicament” pentru bolile de inimă.

Foto: Ștefan Oroian

Cruce în bătaia vremii...

Pentru doamne, dar nu numai

Munca la computer
poate dăuna sănătății

Tot mai multe femei lucrează acum pe ecranul computerului. Dar nu există zi fără ca medicii să nu fie solicitați. Majoritatea plîngerilor vizează tulburările vizuale. După două ore petrecute în fața ecranului, se constată o diminuare a acuității vizuale: imagine neclară sau dublă. În plus, se alterează percepția culorilor și apar dificultăți în recunoașterea obiectelor. Ochii se înroșesc și lăcrimează.

Legată de tensiunea oculară, tensiunea cervicală este și ea o plîngere frecventă. Ea provoacă dureri ale capului și ale spatelui, artroză, tulburări ale circulației, sanguine.

Deși se spune că radiațiile emise de ecrane nu sînt periculoase, au fost totuși semnalele și mîncărimi ale mîinilor brațelor. Se vorbește și despre avorturi spontane, mai frecvente la femeile care lucrează la computer, dar se pare că ele sînt datorate poziției statice, care reduce aportul sanguin la făt și – încărcăturii nervoase a activității.

În fine, ecranul este obositor căci solicită o vigilență sporită. Stresul poate duce la insomnii, nervozitate, tulburări digestive, dureri musculare, palpitații.

Din fericire, există cîteva remedii:

- plasați ecranul mai jos decît linia vizuală și înclinați-l către spate;
- în stînga-spate, plasați o sursă de lumină reglabilă, pentru a evita reflexia;
- nu lucrați fără a face cîte o pauză de 10-15 minute la fiecare două ore și nu depășiți limita a șase ore pe zi (după unii specialiști, chiar patru ore și jumătate).

Umor în halat alb

- Domnule doctor, noaptea dacă adorm, totdeauna visez urît.
- Există vreo terapie?
- Da, există. Dormiți ziua.

▲ ▼ ▲

- Cum se simte noul nostru bolnav? – Întreabă medicul de la soră, înainte de vizită.
- Cu mult mai bine, domnule doctor. Azi dimineață a și vorbit...
- Și ce a spus?
- „Mă simt mult mai rău.”

▲ ▼ ▲

- Mitică îl sună pe renumitul chirurg:
- Domnule doctor, vă rog să veniți urgent! Soția mea are apendicită.
- E imposibil – răspunde medicul – În anul trecut eu i-am operat apendicele, or acesta nu crește din nou...
- Nu apendicele e nou, ci soția mea!

„Leagănul” omenirii a fost în Asia?

O excepțională descoperire făcută în Insula Java a repus în discuție ipoteza – cu foarte mulți adepți – conform căreia leagănul omenirii ar fi fost în zona orientală a Africii. Trei schelete bine conservate, găsite în șantierele arheologice din Java, arată că în această regiune viețuiau pitecantropi și homo erectus în urmă cu aproape două milioane de ani. În aceeași pe-

rioadă, în Africa omul evoluase deja la homo habilis de la treapta de autropitecus afarensis (acum 2,5–3 milioane de ani). Controversele se mențin în jurul următoarelor idei: a existat o masivă și îndelungată migrare a omului preistoric african spre zona asiatică, sau în zona asiatică s-a desfășurat evoluție separată de cea africană? Răspunsul s-ar putea să-l ofere calitatea uneltelor din cele două

regiuni. Și acum această este asemănătoare, antropologul francez Jean-Jacques Hublin, de la Muzeul Omului din Paris, a avansat ideea migrării inverse, din Asia spre Africa. Clarificarea dilemei ar putea da și descoperirea unor oseminte mai vechi de 2 milioane de ani în zona asiatică. Pînă atunci, leagănul omenirii este mult mai probabil să fi fost în estul Africii.

Există în Giula un loc unde se poate minca ieftin și bine?

DA! la

**Restaurantul
„Pivnița
cu bere”
(Sörpince)**

din Giula, Piața Kossuth
nr. 2.

- Preparate ale bucătăriei tradiționale maghiare și românești
 - Mese festive
 - Sărbătorirea unor evenimente de familie
 - Întîlniri ale oamenilor de afaceri
- Informații la telefon:
66/362-382